

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Naš Aeroklub.

Kakor za stavo ponavljamo vedno in vedno svojo staro napako. Ko je rešeno edino dejanje, se zatekamo k frazam, ko more pomagati samo še težka žrtev, uporabljamo papirnat protest. Ni čuda, da izjubljamo potem vsako bitko. Naš boj v jadranskem vprašanju je živ dokaz te naše napake.

In kar je najhujše: Noben poraz nas ne izuči, nobena katastrofa nas ne vzdrami! Zgodovina ravnokar sklenjenega sporazuma z Italijo dokazuje to iznova. Zopet kričimo na vsa usta, da ne sme skupščina ratificirati sporazuma, da ne sme naš narod priznati v Rimu sklenjene pogodbe! Skratka, cel arzenal najbolj bleščečih besedi uporabljamo, da bi vsi svet videl naš poraz.

Tudi najbolj glasnim protestantom pa niti v glavo ne pade, da bi jasno in razumljivo povedali, kako naj vržemo Italijane iz Reke, če je nočejo oni zapustiti. Ali naj pričnemo z vojno? Pa smo sploh nanjo pripravljeni?

Ni treba na ta vprašanja še posebej odgovarjati, vsa javnost počna odgovore le predobro! Komu v korist pa naj bo torej rožljanje z maščevanjem! Komu v prid naj bo izizvalno govorjenje!

Ampak nesreča še davno ni izčrpana. V istem hipu, ko grozimo proti zapadu, pa zahtevamo v Beogradu odpravo militarizma in se ponasamo v vlogi pacifistov. Ali naj gredo vsled tega našega zločinskega luksuza, kar je za nas pacifizem, naši fantje v slučaju vojne, golih rok na žične ovire? Blaznost je, kar delamo!

Kakor otroci se obnašamo, obenem pa se trkamo na prsi in prezirljivo gledamo na našega zapadnega soseda. S kakšno pravico, kažejo sledeča dejstva.

Ko je Italija sklenila z nami zmagovit sporazum, to pravimo namreč mi, ko je sklenila sporazum z Jugoslavijo, ko je svoj mednarodni položaj zelo utrdila, tedaj je ona vseeno povišala svoj vojni proračun za 100 milijonov lir. Ali je še treba, da vprašamo, kaj smo pa storili mi?

Italija je imela koncem leta 1923 750 letal, leta 1928, jih hoče imeti 4030. Kakšno pa je stanje naše aviatike, kakšen pa je naš načrt?

Ni še tako dolgo od tega, ko so ustanovili v Ljubljani idealni inženirji Aeroklub. Na ustanovnem obnem zboru je inteligenca s svojo odsotnostjo blestela, dočim je vojska in pa mladina, delavska v najčistnejši meri, rešila svojo dolžnost.

Komaj po dveh mesecih se že ni hče več za Aeroklub ne meni. Ali ne bi bilo stokrat pametnejše, tisočkrat učinkovitejše, če bi vsi ti, ki so se zaradi sporazuma z Italijo razburjali, darovali raje dinar za Aeroklub in poskrbeli, da bi mogli na dan podpisati rimskega pakta javiti časopisi svetu: Kot odgovor na aneksijo Reke je zbrala Ljubljana za en aeroplan, Zagreb za dva, Split za enega itd. Ne pomaga nobeno prikrivanje, resnica ostane vedno ena in ista, ta namreč, da je samo v dejanju rešitev, da je le v žrtvi spas!

Silno razkričan je pri nas militarni klub temu pismu mi, ki se ponasamo s tem, da smo tako miroljubni, da smo pripravljeni mir tudi braniti, za naš Aerodred.

Stvar je v tem, ker je Aerodred kulturna ustanova prve vrste. Narodi brez železnice so narodi zadnje vrste. To velja danes. Čez leta bodo narodi brez aeroplanov narodi zadnje vrste.

In med te se uvrstimo, če ne skrbimo za razvoj naše aviatike. Ne pozabimo nikdar, da ustvarja aviatika največja, najhitrejša prometna sredstva! Nobene konkurence ne bomo več zmogli, če bomo pričeli graditi svojo aviatiko šele tedaj, ko bodo drugi imeli aviatiko že dograjeno. Danes nam je še dana možnost, da poskusimo s konkurenco in če bomo delavni, da jo tudi izvedemo. Se par let — in niti poskusiti ne bomo mogli — konkurirati.

Današnja doba je v znamenju amerikanizma. Uspe in vzdrži se samo tisti, ki napne do skrajnosti svoje sile, ki dela ves teden tako neumorno, da mu je nedelja dan odpočitka, ne pa telo izčrpujočega uživanja. Narod, ki ima dovolj zdrave živce, dovolj krepke mišice in kar je glavno: dovolj močno voljo, ta je za amerikanizem godno, tega

Parlamentarna situacija.

Beograd, 15. februarja. (K) Sinoči ob 6. je predsednik demokratskega kluba Davidović posetil v jugoslovenskem klubu dr. Korošca, kamor je bil povabljen tudi podpredsednik muslimanskega kluba dr. Hrasnica. Gospodje so konferirali približno pol ure o bazi, ki se naj določi za delovni program opozicije. Načelniki opozicijskih strank se danes popoldne sestanejo, da nadaljujejo pogovore. Zdi se, da je zadeva sporazuma v splošnem že rešena, treba je le še, da glavni odbori posameznih strank to odobre. Vodstvo slovenske

ljudske stranke bo v kratkem sklicalo sestanek, katerega se bosta najbrž udeležila dr. Korošec in Kulovec. V soboto odpotujeta v Ljubljano. Kakor se je včeraj trdilo v parlamentarnih krogih, pride debata o sporazumu z Italijo v ponedeljek na dnevni red, o čemer se pa dvomi. Govori se, da dr. Korošec ne pojde v Ljubljano, ampak, da ho dr. Kulovec sam rešiti potrebne posle. V političnih krogih smatrajo, da pojde dr. Korošec v nedeljo v Zagreb, kjer bo imel sestanek z Radičevimi stranki.

Italijanski predlogi nesprijemljivi.

Beograd, 15. febr. (K) Italijanska delegacija je predložila naši delegaciji že v Rimu izdelano konzularno konvencijo med našo državo in Italijo. Kolikor se je moglo doznati od oseb, ki so imele priliko razpravljati o tej konferenci, zahteva Italija velike koncesije v vprašanju prometa italijanskih državljanov na našem ozemlju, kakor tudi v različnih trgovskih in industrijskih vprašanjih.

Konvencija govori o recipročnosti naših državljanov, ki bi jim služila v isti meri kakor Italijanom, ako konvencija stopi v veljavo v obliki, kakor jo je predlagala Italija. Misi se, da italijanski predlog in tudi motivi te konvencije za nas niso sprejemljivi in da bo v tem pogledu treba izvršiti več pomembnih sprememb, da ne bodo naši interesi preveč oškodovani.

Macdonaldov program in Francija.

FRANCIJA JE HVALEŽNA TODA DVOMI.

Pariz, 15. februarja. (L) Macdonaldov program vsebuje točke, ki jih ne more Francija sprejeti brez zadoščenja. Radi tega je večina tiska mnenja, da ima angleški premier dobro voljo, vendar pa računa z daniimi dejstvi. Tako pravi »Figaro«, da bi morali biti optimisti, da bi smeli reči: je krasna obljuba! Macdonald se vidi razširjeno Društvo narodov in sprejet sporazum o razorožitvi. Lahko bo tako. Toda treba je vpoštevat podrobnosti. Morda bo dobra volja narodov uresničila njegova pričakovanja.

»Temps« pravi, da so bile Macdonaldove besede sprejete v Franciji z veliko prisrčnostjo. Njegova dobra volja je že rodila prve plodove in v treh tednih, odkar vodi Foreign Office (zunanjstvo) delavska vlada, so znatno napredovala dela za ureditev železniškega obrata v kölnskem okraju in razmer v Palatinatu.

»Macdonald — nadaljuje: »Temps«

je govoril s takim zadoščenjem, da se ga bomo trudili povrniti, ker hočemo ohraniti dobro ime Francije in doprinesi žrtve za splošno pomirjenje. Obžalujemo smrt onih, ki so padli v Pirmasensu. Ako ministrski predsednik tako lepo vabi k sodelovanju, se ne bo noben Francoz branil nuditi prijateljsko pomoč in rekel: delajmo. Metode, ki jih želi Macdonald uveljaviti za pomirjenje, so zelo demokratične. Toda uspešne ne bodo, dokler ne bodo imeli vsi narodi res demokratičnega režima.

Macdonald je omenil ideal miru in pravičnosti. Vprašanje je, dali bo mogla Francija nuditi sredstva, ki jih bo Macdonald odobral.

Tudi Baldwin, ki je zelo megleno kritiziral obnovitveni načrt Macdonaldov, je priznal njegovo prijaznost do Francije. Zadovoljen je bil, da se glede francosko-angleškega razmerja išče ono, kar družbi in ne kar razkraja.

Delavsko zavarovanje.

Beograd, 15. febr. Včeraj se je vršila v uradu za zavarovanje delavcev anketa o tehničnem izvajanju zakona o zavarovanju delavcev. Sklenilo se je, da se celi elaborat o tem pošlje osrednjemu uradu v Zagreb v eventualni sprejem. Vse odredbe se imajo gibati v duhu zakona o zavarovanju delavcev. Značilno je, da zahtevajo delodajalci uvedbo delavskih knjižic.

Razmejitev pri Reki.

Sušak, 15. februarja. (Z) Naši in italijanski delegati za razmejitev so že stopili v medsebojne stike. Službena pogajanja pa se vendar ne bodo začela tako dolgo, dokler se ne ratificira v Beogradu italijansko-jugoslovenski sporazum. Včeraj so vrnili nekateri člani naše delegacije obisk italijanskih delegatov, nato pa so bili sprejeti tudi od vojaškega guvernerja Reke, generala Giardina na zelo prisrčen način.

PROTEST PROTI EGIPTOVSKI VLADI OD STRANI CARTERJA.

London, 15. februarja. (L) Prišel se je arheološki spor, ki bo lahko imel politične posledice. Howard Carter, ki nadaljuje dela razkritja Tutankamenovega groba, se je čutil po egiptovski vladi prizadetega in je dela ustavil.

bodočnost je zasigurana. Ni slučaj, da je Amerika danes prva, zakaj najboljši vseh narodov so se izseljevali in zato ustvarili — amerikanizem.

Naj bo še tako nekomodno, tudi mi se bomo morali odločiti za amerikanizem. Delo za naš Aero — odred pa je prva preizkušnja našega amerikanizma, prvi temelj naše sigurne bodočnosti, ker Aero — odred je dejanje — protesti proti ratifikaciji pa so — fraza. Teh pa je bilo v resnici že dovolj!

PORUHRSKA ZASEDBA PRED PARIZKO ZBORNICO.

Pariz, 15. febr. (K) (Havas) Poljska zbornica. Finančni minister Dela Steyrie je nastopil proti predlogu, da se izloči tretji člen zakonskega načrta o 20% zvišanju davkov. Ko je na kratko opisal razvitek meničnega tečaja, je minister odgovoril na to, da sta postali Francija in Belgija zaradi svoje poruhrske politike predmet sovražne in lažnjive propagande. Francija je srečna, da more pri tej priliki dokazati svojo solidarnost z zavezniki. Nemška in mednarodna propaganda je po svetu razširila vest, da se Francija v Poruhrju zaradi par kosov premoga uničuje. V resnici pa so dohodki dosegli že 1010 milijonov, za leto 1923 pa je iztirjati še 358 milijonov, med tem ko iznašajo izdatki za zasedbo 863 milijonov.

OBLETNICA EDISONA.

Zanimive izjave.

Pariz, 15. februarja. (L) V ponedeljek je praznoval Edison 77. letnico svojega rojstva. Na vprašanje nekega novinarja je izjavil, da ne bo mogel radij nikdar nadomestiti telefona in brzojava, Istotako ne bo mogel zračni promet nadomestiti železniškega in paroplovnega in nikdar ne bo človeštvo doseglo zveze s planeti.

BOLEZEN TROCKEGA.

Moskva, 15. febr. (K) Zdravniki, ki zdravijo Trockega izjavljajo, da je vzrok njegove bolelosti splošno oslabilen organizma, katar bronhialnih žlez, oslabele srca in lahka pokvarjenost želodca. Pričakovati je, da bo popolnoma ozdravel v dveh do treh mesecih. Sedaj mu je potreben popoln mir. Svoj odmor bo preživel v Suhumkale na Kavkazu. (W)

Volilno gibanje v Italiji.

Rim, 15. febr. (L) Petorica fašistovskih prvakov, ki se je pečala s kandidatskimi listami, je končala s svojim delom in predložila ministrskemu predsedniku Mussoliniju kandidatsko listo. Pri izbiranju kandidatov se je ožirala na osebnostne in na krajevne razmere. Znano je, da si hoče Mussolini še enkrat ogledati imena vseh teh kandidatov. Začenši z včerajšnjim dnem je torej končno veljavna odločitev odvisna od njega. Mussolini si je predvsem ogledal kandidate Julijske Krajine.

Zanimivo je, da je prepustil bivši ministrski predsednik Orlando Mussoliniju, dali ga hoče kandidirati, ali ne.

Mussolini je to rade volje storil. Poslal mu je brzojavko, kjer pravi, da je brez vsakega nadaljnjega razmišljanja uvrstil njegovo ime v večinsko listo, ker ve ceniti njegove zasluge za italijanski narod.

Nadalje je Mussolini pregledal še nekaj drugih kandidatskih list. Poleg aktivnih fašistov kandidirajo ugledne politične osebnosti, ki niso organizirane v fašistovski stranki. Mussolini je pri tem računal, da mu bodo taki kandidati pripomogli k sijajni zmagi. Obenem je hotel svetu dokazati, kako globoke korenine je zajela tekom kratkega časa fašistovska stranka. Kajti večina zbornice mu je itak zagotovljena.

Posojilo Madžarski.

Izjava grofa Bethlena.

Budimpešta, 15. febr. (K) Da bi razpršil vznemirjujoče vesti, ki so se v zadnjem času razširile med madžarskim občinstvom glede stanja o pogajanjih o inozemskem posojilu, je objavil grof Bethlen potom madžarskega dopisnega urada izjavo, v kateri se pravi med drugim tudi to: Vsled vesti, razširjenih med prebivalstvom iz sebičnih nagibov, moram na podlagi došlih mi poročil ugotoviti, da ni nikakega razloga za skrb v vprašanju posojila, in da bo reparacijska komisija v kratkem roku ugodno rešila vprašanje posojila.

ČEŠKOSLOVAŠKO-NEMŠKI DOGOVORI.

Berlin, 15. februarja. (K) Razgovori med nemško in češkoslovaško vlado glede ureditve nekaterih višjih gospodarskih vprašanj bodo danes končani. Tozadnji zapisnik je bil danes podpisan. Istočasno so bile med obema delegacijama izmenjane note, v katerih se tudi v naprej zagotavlja medsebojna največja ugodnost. (W)

ZAŠČITA ANGLEŠKE INDUSTRIJE.

London, 15. februarja. (Reuter.) Špodnja zbornica je odklonila z 290 proti 103 glasovom resolucijo konservativcev, v kateri se naglašala potreba, da se angleška industrija čim bolj zaščiti in izraža želja, naj bi se proučevanje tega vprašanja poverilo posebnemu odboru strokovnjakov. Trgovinski minister je nastopil proti temu predlogu.

DELO IZVEDENCEV.

London, 15. febr. (D) »Daily Mail« poroča iz avtoritativnega tira, da bo prvi komite izvedencev predlagal sledeče tri točke: moratorij za reparacijska plačila, vzpostavitev civilnih oblasti v Poruhrju in odpravo carinske meje med zasedenim in nezasedenim nemškim ozemljem.

K SPOPADOM V PORENJU.

Pirmasens, 15. februarja. (K) Število žrtev, ki so o priliki krvavega klanja prišle ob življenje, se ceni na 20 oseb. Med temi je 16 separatistov in 4 civilne osebe. Del separatistov, ki so tukaj ostali, je bil sinoči pod francosko zaščito v avtomobilih odstranjen iz mesta. Nadaljnji del pa se nahaja pri tukajšnji policiji v priporu. (W)

ANGLEŠKI POSLANIK V RUSIJI.

London, 15. februarja. (K) Diplomatski poročevalec lista »Daily Telegraph« je doznal, da nikakor še ni gotovo, da bo O'Grady postal angleški veleposlanik sovjetske Rusije, kakor je to bilo splošno nameravano. Mogoče je, da bo določen za kako drugo vplivno mesto.

ODGODITEV FRANCOSKIH VOLITEV.

Pariz, 16. februarja. (K) Kakor poroča »Quotidien«, je včerajšnji ministrski svet z ozirom na pričakovano dolgotrajnost finančne debate v zbornici in tudi v senatu pretresal odgoditev volitev v zbornico do 11. maja. (W)

Radi prekinjenih telefonskih in telegrafskih zvez z Beogradom nismo mogli klub vsem naporom danes dobiti najvažnejših vesti iz Beograda

Volilna borba v Ameriki.

New York, 14. februarja. (D) Predsednik Coolidge je imel v torek velik govor, v katerem je govoril tudi o zunanji politiki Amerike. V tem govoru, s katerim je Coolidge otvoril veliko borbo v Zedinjenih državah, je ameriški predsednik poudarjal, da se ni zgodilo po zadnji poslanici ameriške vlade ničesar, kar bi moglo izpremeniti smer ameriške zunanje politike. Toda Coolidge je še posebno naglašal, da nikakor ne smemo pozabiti, da so se sedaj tekom časa politične razmere zasukale tako, da je postalo upanje za rešitev evropskega problema sedaj mnogo večje in da ima to upanje tudi mnogo večje avspicije na ugodno izpolnitev, kakor kdajkoli poprej. V vprašanju rešitve evropskega vprašanja sodelujejo tudi tri važne ameriške osebnosti, ki bodo gotovo storile važno delo v tej zadevi. Glede redukcije Oboroževanja naglašava Coolidge potrebo, da se mora vsaka država pobrigrati za obrambo svojih mej, dokler ne bodo v tem vprašanju vse države edine. Dasi ravno po izjavi Coolidgeja še ni prišel čas za vsesplošno razorožitev, so vendar Zedinjene države pripravljene vsak čas, da se vprašanje razorožitve definitivno uredi.

Težkoče Macdonaldovega kabineta.

London, 15. febr. (L) Delavski kabinet se nahaja v težavnem položaju, čeravno sodijo delavski krogi z ozirom na Macdonaldovo izjavo, da ne bo podal ostavke radi malenkostnih vprašanj, precej optimistično. Govoriti o krizi je preuranjeno, kajti minister za zdravstvo, čigar delo je obsodil vodja liberalne stranke Asquith, je postal na lastno roko. Ker pa je celokupno ministrstvo odgovorno za ukrepe posameznih članov, bi bila po naziranju opozicije potrebna demisijska ministrza za zdravstvo. Vendar bi bila ta rešitev za kabinet fatalna in bo rajši izbralo kako drugo rešilno pot.

KONGRES PROTI TRGOVINI Z DEKLETI.

Gradec, 15. februarja. (K) V času od 18. do 24. septembra t. l. se bosta vršila v Gradcu mednarodna, medkonfesionalna in medpolitična svetovna kongresa proti trgovini z dekleti in proti reglementiranju prostitucije. Zvezni predsednik dr. Hainisch in zvezni kancelar dr. Seipel bosta na čelu častnega komiteja. Na oba kongresa pride, kakor se pričakuje, okrog 200 delegatov z vsega sveta.

Današnje prireditve:

V Ljubljani:

Drama: »Beneški trgovci.« Red D.
Opera: »Faust.« Izv.
Kino Matka: »Kazan.« Čudo smešnih poljan Alaske.

Kino Ideal: »Norčave ženske.« Kolosalna drama iz Monte Carlo.

Kino Ljubljanski dvor: »Družina veržnika Grabilica« ali »Siber«. V glavni vlogi LEE Parry.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Mogočni prstan.« Izven.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:

Tekoči teden: Lekarna Prochazka na Jurčičevem trgu, Ustara na Sv. Petra cesti in Jošt v Sp. Šiški.

— **Francija izprizni Poruhrje?** Parizli listi poročajo, da kažejo pogajanja med Parizom in Londonom na ugodne rezultate. V službenih francoskih krogih se potrjuje, ves da je Francija pripravljena izprizniti Poruhrje proti uzadovoljivim garancijam.

— **Ludendorfov proces.** Ludendorfov zagovorniki zahtevalo, da se mora na procesu zaslišati kot pričja tudi von Kahr. Ludendorfi namerava na procesu podati vse materialj o pripravah za puč, pri katerem je po njegovi izjavi deloval tudi Kahr.

— **Poincaré za sodelovanje z zavezniškimi.** Na nekem banketu bojnikov je imel Poincaré govor, v katerem je med drugim rekel, da je francoska vlada pripravljena sodelovati z vsimi svojimi zavezniškimi. Do sedanjih nasprotnike pa bo skušala pretvoriti v prijatelje.

Mariborsko pismo.

Pripojitev Medmurja k mariborski oblasti. — Delovanje našega podeželskega učiteljstva. — Naloge slovenskih trgovcev in obrtnikov.

Maribor, 15. febr.

Govor italijanskega delegata v Beogradu. Na prvi seji italijansko-jugoslovenske konference za sklep trgovinske pogodbe je odgovoril v odsotnosti načelnika italijanske delegacije Suciollija delegat Belli, ki se je predvsem zahvalil za prijazen sprejem ter izrazil željo, da pride kar najprej do normalnih trgovskih odnosov med obema državama. Sporočil je pozdrave Pašiču in Niniču ter Mussoliniju, odličnim možem, ki so v svoji dalekovidnosti sklenili prijateljsko zvezo med obema narodoma. Pozdravil je tudi posamezne člane jugoslovenske delegacije Savo Kukiča, ki je sodeloval že pri sklepanju pogodbe med Italijo in bivšo kraljevino Srbijo in g. dr. Rybářa, ki je načeloval z globokim juridičnim espritom jugoslovenski delegaciji v Rimu. Po tem govoru se je prebrala pozdravna brzojavka min. predsedniku Mussoliniju. Predsednik plenuma bo najbrže dr. Rybář.

Ekspozice poljskega zunanjega ministra. Novi poljski zunanji minister grof Zamoycki je podal na seji parlamentarne odbora za zunanje zadeve daljši ekspozice o poljski zunanji politiki. Predvsem je izjavil, da je najvažnejša evropska zadeva sprememba stališča evropskih držav napram sovjetskim republikam. Tej spremembi bi sledila vzpostavitev normalnih odnosov med v. Rusijo in zapadnimi evropskimi državami. Po priznanju de jure mora slediti tudi pričetek gospodarskih odnosov s sovjetsko Rusijo. Z ozirom na vse to je dala poljska vlada svojemu poslaniku Darowskemu v Moskvi posebno navodila. Temelj poljsko-ruskih odnosov mora biti na vsak način pogodba, sklenjena v Rigi. Razpoložljivost v Nemčiji se kaže na mirnem razvoju v tej državi. Zato je treba ohraniti ozke zveze z onimi državami, ki čuvajo izvedbo mirovnih pogodb. V tem oziru je treba pozdraviti z zadovoljstvom francosko-čehoslovaško pogodbo. Zadnja dr. Beneševa izjava nas navdaja z zaupanjem, da pride do napredka v razvoju poljsko-čehoslovaških odnosov. Končno je izjavil, da beltska konferenca, ki se sestane te dni, ni naperjena proti nobenemu, in da zasleduje le pozitivno delo v razvoju teh držav.

Italijanski načrt konzularne konvencije z našo državo. Italijanska delegacija je predložila našim vladi načrt konzularne konvencije. Kakor trdijo v poučenih krogih, zahteva Italija od nas velike koncesije glede prometa italijanskih državljanov na našem ozemlju, kakor tudi v raznih trgovinskih in industrijskih vprašanjih. Splošno se smatra, da je italijanski načrt konvencije v taki obliki nespremljiv.

Italijanske volitve. Orlando je sprejel fašistovski poudor, da kandidira na fašistovski listi, ki je že izpolnjen in izročena Mussoliniju, da jo pregleda in odobri. Fašistovski kandidati bodo službeno objavljeni 24. t. m.

Češke Slovo. pravi o Macdonaldovem ekspoziciji. Macdonaldov govor je prejel fašistovski poudor, da kandidira na fašistovski listi, ki je že izpolnjen in izročena Mussoliniju, da jo pregleda in odobri. Fašistovski kandidati bodo službeno objavljeni 24. t. m.

Macdonald ima zadoščenje, da je odločno prispeval k stvoritvi ugodnega ozračja za mirno izmenjavo mnenj o anglo-francoskem sodelovanju. Macdonaldove misli o Zvezi narodov vroče pozdravljamo, ker se krijejo z njimi tudi naše. Nič manj moramo poudariti njegov na Ameriko naslovljeni poziv k sodelovanju z ostalim svetom in k opustitvi dosedanje abstinence. Govor moramo z gledišča mednarodne politike še malo pozdraviti in mi moremo to storiti čim prej, ker vidimo, da so naši in angleški interesi stalno v polni harmoniji. Tako, Češke Slovo. Ostro poudarjanje pravilnosti Macdonaldovega stališča, v glavnem glasilu stranke dr. Beneša, zasluži na vsak način pozornost.

Nemški pakt prijateljstva z Rusijo. »Morning Post« poroča iz Carigrada, da se vrše tam pogajanja za sklenitev prijateljskega pakta med obema državama. S tem paktom bodo urejena vsa medsebojna vprašanja in vzpostavitev prijateljskih odnosov med obema državama.

Fašistovski odbor je sestavil kandidatne liste in jih predal Mussoliniju v odobritev. Orlando je izdal proglas, kjer navaja razloge svoje kandidature na fašistovski listi.

Prosveta.

Hugo Zathay.

Naš simpatični in dragi operni pevec g. Hugo Zathay slavi danes dvajsetletnico svojega umetniškega dela.

Kot rojen umetnik je posvetil vse svoje umetniške vrline in vse svoje duševne sposobnosti službi Lepega v svetem Thaličnem hramu.

Polnih dvajset let napaja s svojimi umetniškimi kreacijami vse one, ki so željni neizčrpane lepote. Pri njegovi vzvišeni nalogi ga ne vznemirjajo viharji življenja; — on gre naprej v zavesti, da služi najlepšim idealom človeštva.

Sin plemenitega poljskega naroda je bil rojen l. 1880. v Krakovu, kjer je bil njegov oče univerzitetni profesor in znan poljski pisatelj, njegov oče pa slavniti tenorist Bandrowski. Odgojen v tej ugledni umetniški rodbini je bil v mladosti občutljiv svoje umetniško nagiben in težnjo za umetniškim delovanjem. Radi tega se je takoj po maturi, ko se je vpisal v pravno fakulteto krakovske univerze, učil na krakovskem konservatoriju in se z navdušenjem pripravil za delo na umetniškem polju.

Po dokončanih glasbenih šolah v Krakovu in pozneje na Dunaju, kjer je poslušal znamenitega italijanskega prof. Manzoni, je bil l. 1903 prvič angažiran kot basist v erovskem gledališču. Tedaj je započela njegova umetniška kariera, ki je bila vedno spremljana z uspehi na gledaliških odrih Lvova, Lodza, Krakova, Stanislava, Moravške Ostrave in Brna.

Zadnjih šest let svojega umetniškega dela je posvetil razvoju in napredku naše mlade ljubljanske opere, ki mu danes izkazuje svoje priznanje in zahvalo.

Talenteran in zelo nadarjen umetnik, dopolnjen in izobražen v zasebnem življenju, si je pridobil simpatije vseh onih, ki so imeli priliko, da so uživali njegovo umetnost in sili s njim v dotiko.

Glasom zakona o novi razdelitvi države na samoupravne oblasti, sprejete po naši konstituenti, je imelo pripadati k mariborski oblasti tudi Medmurje, ki je bilo nekoč sestaven del Madžarske, po osvoboditvi pa Hrvatske. Tekom zadnjih političnih kolebanj se je večkrat govorilo, da se ta prvotni sklep spremeni in se Medmurje prideli varaždinski oblasti. Sedaj pa je končno, kakor poročajo iz Beograda, padla tudi v tem vprašanju odločitev in Medmurje se prideli, kakor je bilo prvotno določeno, mariborski samoupravni politični oblasti. Ta odločitev je za našo severno obmejno oblast velike važnosti, ker se s pripojitvijo Medmurja močno okrepi naš jugoslovenski narodni element v tem ozemlju. Mariborska oblast izgubi pri razmejitvi z ljubljansko južnejše, posavskega ozemlja, ki je razen moziškega okraja bilo vedno v narodnem oziru najčistejše. To izgubo bi gotovo občutili, če bi ne dobili nadoknade drugod, to je v Medmurju, ki je dočela jugoslovensko. Medmurje je zelo rodovita pokrajina in v celi naši državi najgostejše naseljena ter šteje krog 100.000 prebivalcev, ki govorijo kajkavski dialekt in se v tem oziru prav malo ali pa skoraj nič razlikujejo od naših slovenskih prebivalcev vzhodnega dela Slovenskih gor in Haloz, s katerimi so stali vedno v tesnih medsebojnih zvezah. Medmurje ima z ostalo mariborsko oblastjo in prav posebno še z Mariborom, dobro železniško zvezo preko Čakovca, Ptuj in Pragerskega. Po strankarski pripadnosti so Medmurci sedaj seveda po ogromni večini radičevci, toda z novo upravno pridelitvijo se bo najbrže tudi radičevščina polagoma skrhala. Zaenkrat pa bo Radičeva stranka z Medmurjem, Premurjem in Halozami imela vsekakor v mariborski oblasti še znatno moč. Medmurje bo v novi oblasti tvorilo poseben srez s sedežem v Čakovcu.

Te dni je zborovalo v Mariboru okoliško učiteljsko društvo. Vdeležba je bila dobra in je pokazala, da se naše učiteljstvo dobro zaveda svojih stanovskih potreb in dolžnosti. Učiteljstvo je vse, razen petih učiteljic slomskarice, organizirano v enotni narodni in napredni organizaciji. Gojenje kolegialne družabnosti in strokovnih porazgovorov je bilo v preteklem poslovnem letu dobro. Društvo je imelo več uspešnih konferenc, združenih z zanimivimi strokovnimi in splošnimi znanstvenimi predavanji. Za predsednika je društvo izvolilo g. Ljudevita Sijanca, nadučitelja v Razvanju, podpredsedniško mesto je dalo g. Mariji Godec, učiteljici v marljivi stanovski in narodni delavki v Limbušu; s tajniškimi posli je poverilo Francu Ernestu učitelja v Pušavi; blagajniškim pa g. dr. Pavlu Delaku, učitelju v Radvanju. V odbor so bili nadalje izvoljeni: g. Radoslav Knaflič, nadučitelj v Radvanju; Silvester Košutnik, nadučitelj v Št. Ilju; Frančiška Konečnik, učiteljica v Selnici; Bruno Rozbaud, nadučitelj v Limbušu in Mirko Vauda, nadučitelj v Sv. Marjeti ob Pesnici. Stališče našega okoliškega učiteljstva ni lahko; v večini krajev, ki so bili za časa Avstrije močno prežeti z nemčurškim duhom, mora na narodnem polju komaj orati ledino, vendar pa vrši svojo nalogo kljub vsem težkočam vestno in zasluži vse priznanje. Stori pa bi še veliko več, če bi našlo na pristojnih mestih potrebno

V prvi vrsti in predvsem je g. Zathay človek v polnem pomenu besede in zato je on pravi in iskren umetnik, ki nam proži svojo plemenito dušo, polno resničnega umetniškega žara.

Njegove kreacije v »Prodani nevesti«, »Faustu«, »Mefistu«, »Hofmannovi pripovedkah«, »Čarostrelcu«, »Tajnosti«, »Zonglerju«, »Notre Dame«, »Stancu«, »Onegiju«, »Aldi«, »Borisu Godunovu«, »Rusalki«, »Lakme« itd. nam najbolje dokazujejo njegovo umetniški talent, visoko kulturo in plemenito človeško srce.

Prepričani smo, da se bodo našemu služnemu in aginemu slavljencu oddolžili tudi ljubljanski ljubitelji umetnosti in izkazali nocoj ono spoštovanje, ki ga on v polni meri zasluži. Uverjeni smo, da bo g. Zathay posvetil svoje delo ljubljanski operi še mnogo let.

S svoje strani mu želimo mnogo uspehov in vse dobro.

LJUBLJANSKA DRAMA.

Včerajšnja predstava »Nja. Osip Dimova« je bila odpevdana radi slabega obiska. Odločno pa bi bilo želiti, da se take odpovedi naznanijo publikii ali po časopisju ali pa na dnevnih letakih — če že na drugih ni mogoče vsaj četrt ure pred začetkom predstave na letaku pred dramskim gledališčem. Vladala je pred teatrom skrivnostna tema in žive duše ni bilo na izpregled, ki bi vsaj pojasnila s par besedami vsi stvar. To se imenuje pomanjkljiva obzirnost.

Danes v soboto zvečer se proslavi v operi dvajsetletnica opernega pevca g. Hugona Zatheya, in se vprizori pri tej priliki opera »Faust«, kot izven predstava. Pri tej predstavi poje slavljenc vlogo Mefista. Na to predstavo vabimo vse številne oboževalce in prijatelje umetnika. Isti večer se igra v drami Shakespeareja »Beneški trgovec« in sicer za red D.

Nedelja v Narodnem gledališču. V operi gostujejo Margareta in Max Froman z nekaterimi člani baleta zagrebskega Narodne-

gmetno in moralno podporo. V tem oziru še mnogo nedostaja, zato je treba poskrbeti, da se bo našim obmejnim šolam in učiteljstvu posvečala v bodoče večja pažnja.

V nedeljo se je vršil tu ponovni občni zbor »Slovenskega trgovskega društva«, ker prvi ni bil sklepčen; vdeležba je bila tokrat primeroma dobra. Iz predsednikovega poročila je bilo razvidno, da poteče letos dvajset let, odkar se je ustanovil v Mariboru »Slovenski trgovski klub«, h kateremu so pristopili skoro vsi takrat res zavedni, toda silno redkoštevilni slovenski trgovci. Iz tega »Slovenskega trgovskega kluba« se je pozneje razvilo sedanje »Slovensko trgovsko društvo«, ki prav dobro uspeva. Društvo šteje sedaj 86 članov, vendar pa to še vedno niso vsi slovenski mariborski trgovci; mnogo jih je se neorganiziranih in zato bo moralo vodstvo društva skrbeti, da se pritegnejo k skupnemu sodelovanju tudi še ti. Društvo ima nekaj nad 10.000 Din. gotovine. V prihodnjem poslovnem letu se ustanovi tudi poseben prireditveni odsek, ki bo velike važnosti posebno pri pripravi za proslavo dvajsetletnice ustanovitve »Slovenskega trgovskega kluba«. V odbor so bili izvoljeni večina prejšnji funkcionarji. »Slovensko trgovsko društvo« dela pred vsem na stanovskem polju, želeli pa bi bilo, da bi delovalo več tudi na narodnem polju, kar velja v polni meri tudi za »Slovensko obrtno društvo«. Izvedba bojkota, o kateri se je pri nas že toliko govorilo in pisalo, je skoro popolnoma nemogoča brez sodelovanja slovenskih trgovcev in obrtnikov. Tu seveda ne mislimo na to, da bi se pri tem javno ekspozirali, storili pa bi veliko lahko internu, tajno, kakor to delajo Nemci. Dalje pa bi obe ti društvi morali skrbeti tudi za to, da se osamosvojimo res na vseh trgovskih in obrtnih poljih. Znano je, da v Mariboru sploh še nimamo Slovenci nekaterih vrst trgovin, oziroma obrti in da smo tako volens volens primorani hoditi k Nemcem. Trgovsko in obrtno društvo bi lahko napravilo seznam teh trgovinskih in obrtnih panog in potem poskrbelo, da se ustanove. Upamo, da bosta obe društvi v prihodnjem poslovnem letu skušali rešiti tudi to nalogo.

Sokolstvo.

— Sokol I. priredi v soboto 16. t. m. ob 20. uri na Taboru debatni večer. Predava St. Bajič: o socializmu Vabimo k obilni udeležbi vse naše prijatelje.

— Prosvetni odsek Sokola II. v Ljubljani priredi dne 22. februarja točno ob pol 11. uri v dvorani »Kazine« zanimivo predavanje o »Umiku čez Albanijo l. 1915.«, na katerega so vabljivi člani in članice vseh ljubljanskih sokolskih društev ter sokolstvo naklonjeno občinstvo. Predaval bo dobrovoljec brat Josip Jeras, ki se je umika sam udeležil in ki bo podal sliko tragedije srbske vojske in srbskega naroda na potu čez divjo Albanijo — Bratje in sestre, udeležite se predavanja polnoštevilno! Vstopnine ni; prostovoljni prispevki za kritje stroškov se hvaležno sprejemajo.

Trboveljski premog in drva dobavljiva

Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

ga gledališča ter prirede svoj plesni večer, s sodelovanjem opernega orkestra pod vodstvom kapelnika Matačiča. Začetek točno ob osmi uri — Drama vprizori popoldne ob treh veseloigro »Danes bomo tiča«, zvečer pa tri enodejanske, ki so dosegle pri vseh dosedanjih vprizoritvah največji uspeh. Vse tri predstave se vršijo kot izven.

Gostovanje znamenitega Fromanovega baleta, ki je zadnji v naši operi tako slajno uspelo, se ponovi v nedeljo zvečer. Spored je sestavljen iz najlepših točk zadnjega gostovanja in nekaterih novih. Začetek je točno ob 8. uri in ne bo ob pol 8., na kar občinstvo posebno opozarjamo. Predprodaja vstopnic za to gostovanje pri dnevnih blagajni v opernem gledališču.

III. simfonični koncert muzike Dravske diviz. oblasti je določen na 17. marca t. l. Prvi del koncerta obsega skladbe B. Smetane, da se v tem počasti spomin rojstne obletnice Smetane. V drugem delu se izvaja sploh prvi »Jugoslovanska simfonija«, ki jo je spisal Milenko Paunović. — Za naše glasbene razmere bo ta koncert historična točka. Orkester muzike Drav. div. in njegov vodja, kapelnik dr. Čerlin se čutilo vsled neprestanih, nezaljubljenih napadov od strani »Sloven Narod« primorane, simfonične koncerte sploh ukiniti. O zadevi bomo še govorili.

Matineja simfoničnega orkestra »Zveze godbenikov za Slovenijo« ima na svojem sporedu osem Dvorjakovih slovenskih plesov, Slavni Čeh Anton Dvořak, je komponiral v začetku svojega glasbenega delovanja na povabilo tvrde Simrok v Berlinu »Slovenske ples« ter je istil izdal 4 skupine, izmed katerih vsaka šteje 4 plesne. Matineja matineja se igra prvi del skupni, med njimi kot zaključna točka znani »Slovenski ples št. 8«, ki se odlikuje po svojem izrazito slovenskem ritmu. Matineja dirigira kapelnik Balatka, vstopnina je dovoljena na podlagi programov, ki se dobivajo v Matineji knjižarni.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 15. februarja.

— Ponesrečena špekulacija. Da je bilo naše uredništvo korporativno, z glavnim urednikom na čelu, na zabavi radikalnega dijaškega kluba, se je zlagalo »Jutro«. Vedno zlobno »Jutro« je namreč špekuliralo o sledečem: Če ne demantuje laži uredništvo »Narodnega Dnevnika«, potem bomo intrigirali proti »Narodnemu Dnevniku« med neradikalci. Če pa demantuje vest, potem bomo intrigirali proti »Narodnemu Dnevniku« med radikalci. Pa vedno zlobno »Jutro« ni tudi vedno pametno in tako se je za špekuliralo. Kajti mi smo poslali »Jutru« popravek, da vsi bralci »Jutra« spoznajo njegovo lažljivost.

— Da se ne pozabl. Nad vse informirano »Jutro« z dne 15. februarja piše, da bo ministrski predsednik g. Davidović, če prodere opozicijski blok Res je! Če ne bo dežja, bo pa sonce.

— Lepe polme o izvrševalnem odboru svoje stranke ima na vsak način »Jutro«. Pravi namreč, da se more vsaki stranki pripetiti, da so izvoljeni v njen izvrševalni odbor tudi njeni izraziti politični nasprotniki. Kakšne naloge pa ima potemtakem izvrševalni odbor demokratske stranke, če morejo v njem sedeti tudi izraziti nasprotniki demokratske stranke. Ali je morda hotelo »Jutro« reči, da pripuščajo mladini izvrševalnemu odboru demokratske stranke nemo vlogo marionet? Teroristične metode mladino bi to na vsak način potjevale.

— Kratka konstatacija. Konstatiramo, da je prejšnje naše uredništvo izjavilo JSS dne 14. t. m. popoldne, pojasnilo dr. Ravničarja pa dne 13. t. m. popoldne. Komentar »Jutra« je zato le fotografija »Jutrove« dosledne lažljivosti.

— Fraze ne pomagajo. Na naše vprašanje, če je za ali proti reviziji ustave, si »Jutro« ne upa odgovoriti in si zato skuša pomagati z neslanostmi. Presneto slabo mnenje mora imeti »Jutro« o svojih bralcih, da si jih upa potegniti s frazami tedaj, ko je edino jasn odgovor na mestu.

— Podružnica »Jutra«, prodani »Slovenski Narod« se je včeraj zopet enkrat oglasil in pokazal svoj značaj, s tem, da je iztrgal iz članka »Kmetijska lista« pol stavka in na podlagi take potvrditve misli napisal to, kar so zaukazali njegovi častivredni šefi.

— Znani naš kipar J. Napotnik, leži težko bolan v bolnici. Mladi umetnik, ki se nahaja sedaj v veliki stiski bo imel dvoje svojih priznanih del na umetniški razstavi kluba »Mladih«. Upamo, da se najde tudi sedaj ljubitelj umetnosti, ki podpre z nakupom talentiranega umetnika.

— Sejni v Veliki Loki se bodo odslej vršili od 18. marca. 12. maja 21. junija, 25. julija, 30. avgusta in 16. decembra. Na sejmih se kupčuje z živino in kramarskim blagom.

— Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju je sprejel sledeče nadaljnje prispevke: g. Marija Sirše Št. Jur ob Taboru, 25 Din; Peter Majdič, Celje 50 Din; dr. Riko Fux, Ljubljana 100 Din; Tatjana Ohsnelova, Jesenice, 331 Din; Ida Pečnikova, Prevalje, 463 Din; Franc Kotnik, Rečica na Paki, 30 Din; preje 13.031 Din, sedaj 999 Din, skupaj 14.030 Din.

— Otvoritev telefonske centrale Sv. Lovrenca pri Mariboru za medkrajevni promet. Pri že obstoječi krajevni telefonski centrali Sv. Lovrenca pri Mariboru se je otvoril tudi medkrajevni promet.

— Goljufive insolvence. Posebno v Zagrebu so se zadnji čas pojavljali slučaj, da so razni nesolidni trgovci zahtevali poravnave z upniki, sklicujoč se na insolvenco. Policija se je interesirala za insolventne trgovce in v raznih slučajih dognala goljufivo napoved. Eden izmed trgovcev, ki je predlagal poravnave z upniki, je imel za 1.200.000 Din skritega blaga. Drugi trgovec je zopet vzel od dveh trgovcev blaga za 100.000 Din. Kmalu na to je pa predlagal poravnavo z motivacijo, da je insolventen. Pri preiskavi je na naša policija pri njem za 40.000 Din skritega blaga. Dokazano je, da se od raznih nesolidnih trgovcev predstoji na tiru, kjer je vozil njegov vlak, več insolvence samo zato, da si na nepošten način nagrabijo premoženje.

— Avtorsko pravo V ministrstvu zunanjih zadev se je razpravljalo o avtorskem pravu in o pristopu naše države k mednarodni bernski konvenciji o avtorskem pravu. Sklenjeno je bilo, da se predloži to vprašanje ministrskemu svetu, kjer bi se ugotovilo principijelno stališče vlade, nakar bi se izdelal zakon o avtorskem pravu le ministrstvo prosvete, umetniško oddeljenje, že napravilo zakonski osnutek, ki se bo sedaj skoraj gotovo vzel za podlago nadaljnih razmislovanj o tem vprašanju.

— Dvakrat je poskušal, da se vrže pod tramvaj. Pred novim dvorom v Beogradu se je Kosta Paškov dvakrat zaporedoma hotel vrči pod drveči tramvaj. Obakrat mu je pa to preprečila dvorna straža. Paškov odveden na dom, je izjavil, da nesar ne ve, kaj da dela. Tudi nima namena, da se usmrti. Paškov je bil pijan.

UMETNOSTNA RAZSTAVA »KLUBA MLADIH« V JAKOPIČEVEM PAVILJONU.

»Klub mladih« otvoril v nedeljo v Jakopičevem paviljonu svojo peto umetnostno razstavo, s katero prične letošnja pomladanska sezona. Razstava bo čisto novo aranžirana, tako da bo prišla do pravega izraza vsaka razstavljena stvar. Na razstavi bo zastopanih 14 naših predstavitev: mladostne umetnosti s slikarstvom, grafikom in plastiko. Razstavili bodo: brata Kralja, Valentin Kos, Mušič, Napotnik, Oražen, Pilon, Serajnik, Spazzapan, Stiplošek, Bruno Vavpotič, brata Vidmarja in Zupana. Razstava bo nudila pregled vseh stremiljnih in potov naših mladih. Med razstavljajci sta tudi dva Primorca, in sicer Veno Pilon iz Ajdovščine, ki je znan že iz lanske jesenske kolektivne razstave in Spazzapan iz Gorice, ki zastopa v svojih delih najbolj ekstremno smer. Izmed Mariborčanov se udeležijo razstave Franjo Stiborčanov se udeležijo razstave in sedmoplošč s tremi oltarnimi slikami in sedmimi lesorezi. Z grafikom nastopita razen Stiploškova še dva brata Vidmarja. Večino razstavljenih del tvorijo pokrajinske slike v olju, akvarelu in pastelu. Figuralno slikarstvo zastopata oba brata Kralja, Stiplošek (s portretom Kocjančiča) in Serajnik (z žensko gavo, izdelano v pastelu). S plastiko, ki je precej dobro zastopana, nastopita brata Kralja, Valentin Kos, Napotnik in Oražen. Po tej prvi letošnji razstavi priredi Narodna galerija kolektivno razstavo češkega kiparja in grafika Františka Bilke.

— Tajništvo delavske komore v Beogradu. Na podlagi člena 69 zakona o zaščiti delavcev, je odobril ministrstvo za socialno politiko ustanovitev centralnega tajništva vseh delavskih komor v Beogradu. — V Sloveniji imamo tudi delavske zbornice. Toda samo na papirju. Nihče se ne zgame, da bi podvze, akcijo za redno delovanje delavske zbornice. Najbolj so pasivni socialni demokrati, ki imajo večino v zbornici. Kdaj se zbude iz spanja? Zanimi čas je žel.

— Železniška nesreča v Culincu. V sredo popoldne ob pol 4. uri je trčil tovorni vlak, ki prihaja iz Koprivnice, na kolodvoru v Culincu v tankaj stoječe lokomotive. Nesreča se je zgodila vsled tega, ker so bile kretnice napačno postavljene. Strojevodja tovornega vlaka je sicer opazil, da stoji na tiru, kjer je vozil njegov vlak več lokomotiv. Ker je pa proga ravno pri postaji Culinci precej napeta, ni mogel pravčasno ustaviti vlaka. Lokomotiva tovornega vlaka je s tako silo zadevala v stoječe lokomotive, da se je prevrnilo in razbilo dvajset z blagom natovorenih vagonov. Strojevodja je do zadnjega vztrajal na lokomotivi in je njegova zasluga, da se ni pripetila še večja nesreča. Škoda se ceni dva do tri milijone dinarjev: človeških žrtv ni bilo.

— Umor v Zagrebu. V Laščinski ulici je Ivan Bogović ustrelil svojo prilježno Amalijo Pisičevič v trebuh. Pisičevič je podlegla rani in kmalu umrla. Bogović se je na policiji najprej izgovarjal, da ni udeležen pri umoru in da je na Pisičevič streljal neki tretji. Pri zaslišanju se je pa Bogović zapleten v protislovja in končno priznal, da je on zagrešil zločin. Vzrok umora so medsebojni prepri.

— Skandal na sarajevski gimnaziji. Ravnateljstvo sarajevske gimnazije vodi med dijaki preiskavo radi litografirane lista, ki so ga izdajali gimnazijci. List naj bi bil namenjen lepi literaturi, a so se v njem objavljale najgršje pornografske stvari. V neki pesmi je tudi neki gimnazijec govoril o Bogu kot psu, ki ga je treba pobiti. List so čitale navadno tudi gimnazijke.

— Defraudacija pri subotički železniški direkciji. Inspektor direkcije državnih železnic v Subotici Evgen Aranj se je ustrešil, ker so prišli na sled defraudacij, ki jo je izvršil v bagalni, katero upravlja. Revizija je dognala, da je Aranj falzificiral uverenja in priznanice upokojencev, ki sploh ne obstoje, ali pa so že zdavnaj umrli. Na podlagi uverenja je Aranj dalje časa dobival za nasov fingiranih upokojencev mesečne prejemke.

— Samomor častnika. V Subotici se je s puško ustrelil v svoji pisarni podporučnik Mišutin Spasojević. Sedel za pisalno mizo, se je naslonil Spasojević z brado na puško, cevil in z nogo sprožil, da mu je kroglica popolnoma razbila glavo. Spasojević je bil zelo priljubljen med svojimi tovariši. Kot vzrok samomora se navaja nesrečno ljubezen.

Ljubljana.

— Uvod v umevanje umetnosti. V soboto dne 16. t. m. ob 6. uri zvečer se vrši osmo predavanje v zbornici dvorani univerze. Predava dr. Fr. Stele o enotnosti stila raznih umetnostnih panog. Vstopnice po 12 Din pri vhodu.

— Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo dne 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v zbornici dvorani univerze javno vsakomur dostopno predavanje o naslednji temi: Cerkev v naši pravi in etike. Predava univ. prof. dr. R. Kušelj. Odbor vabi vse one, ki se zanimajo za pereča vprašanja sodobne družbe.

— V Umetnostna razstava »Kluba Mladih« se otvoril v nedeljo dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne v paviljonu pod Tivoliem. Udeležuje se le 14 umetnikov z 91 deli.

— Barjanom bo mestni magistrat delil v nedeljo dne 17. t. m. popoldne v barjanski šoli podpore onim, ki so bili prizadehi vsled zadnje povodnji. Magistra ima razdeliti 40.000 Din, ki jih le nakazala pokrajinska uprava za Slovenijo.

— Smrtne nesreče vlad neopredvidnosti. V Bonačevi karbonažni tovarni je 30 letni delavec Anton Kovič, navzile svari strojnika iz radovednosti odprl vlikač parnega kotla, kjer se je kuhajl papir iz kotla je vrnil para s tako silo, da je vrgla Koviča na tla. Vsega opečenega se pripeljali v bolnico, kjer le kmalu nara umrl.

— Umrli le gđ. Liza Kump. v starosti 40 let; gospa Marija Mezolet, rojena Božovskij Gosposka ulica št. 4 in gospa Katarina Premrou, roj. Konjedič stara 74 let v Cigaletovi ulici št. 1. Blaj jim spomin!

— Ruski odbor v Ljubljani priredi v nedeljo 17. t. m. na univerzi v balkonski dvorani ob pol 15. uri javnostno predavanje o priliki 100 letnice rojstva znanega slovanofila I. Aksakova. Predavala bosta: Gg. Mustafin O življenju in delu Aksakova (ruski) in dr. N. Jevbrazenky »Aksakov in slovenska javnost« (slovenski). Vstop prost. Prostovoljni prispevki v korist Ljubljanske ambulance Ruskega rdečega križa se hvaležno sprejemajo.

Maribor.

— Ta prekliči pes. V nedeljo 10. t. m. je prišel gospod v gostilno v Mariboru, kamor navadno zahaja in kjer tudi hrano za svojega psa. Vprašal je kuharico, če ima kaj mesa za njegovega psa. Odgovorila mu je, da ga nima. Ko je pa gospod odhajal, so kuharici ušle iz ust besede: »Ta prekliči pes!« Gospod se je vrnil, šel je h kuharici ter jo vprašal: »Kdo je ta prekliči pes?« Kuharica mu je seveda ravnodušno odgovorila: »No, Vaš pes.« — S tem je pa kuharica zagrešila mogočo, kajti njena gospodinja jo je takoj odslavila in ji še d o danes ni plačala njenega zaslužka. Tedaj zapomni si, dragi prijatelji, mi smo že tako daleč, da tudi psa ne smeš razžaliti.

Tatvine. Mariborskemu trgovcu Franu Felleju je bilo med vožnjo med Borovnico in Lazami ukraden št. iz črna listnica z 900 dinarji vsebine. — V noči od četrta na petek so neznanj storili vlomili v tobakarno na Koroski cesti št. 64 in odnesli vso zalogo tobaka.

Okrađeni poslanci. Poslanec Zebotu in nekaterim drugim slovenskim poslancem, ki so se vračali iz Beograda domov, so bile v vlaku med Beogradom in Vinkovci pokradene zimske suknje in priljaka. Tatvino so najbrž izvršili elegantni železniški tatovi, ki so se s svojimi žrtvami vozili v vagonu I. razreda.

Protestno zborovanje železničarjev. V četrtak zvečer se je v vrsto v nabito polni dvorani protestno zborovanje železničarjev. Govorniki so razpravljali o žalostnem stanju železničarjev in zahtevali od vlade, da nemudoma ukine omejitve dohodkov železničarskih pravic glede prostih vozovnic, režijskega premoaga i. dr. Po udarjajo se je tudi, da so železničarji v veliki meri sami zakrivali svoj sedanjí položaj, ker jim manjka smisla za enotno organizacijo, ki bi mogla z uspehom zastopati njihov interes napram vladi. Končno je bila sprejeta vse zahteve vsebujoča resolucija, ki bo izročena na pristojnih mestih.

Smrtna kosa. V četrtak dne 14. t. m. je umrl v Mariboru živeči češkoslovaški rojak upokojeni generalmajor g. Otakar Dal-mata pl. Hldeghet.

Že 21 krat predkaznovana prosti-tutka Matilda V. je bila večkrat zopet aretirana, ker je po starem običaju zvalila nekega kavalirja v svoje stanovanje in mu pokradla ves denar, ki ga je imel pri sebi.

Na tujakih ljudski univerzi predava 18. t. m. ob 8. uri zvečer g. profesor Faval o načinu čitanja.

Družba tatov se je pojavila v Maribo-ru. Dne 11. t. m. popoldne je bil pri Simo-nu Renartu na Koruški cesti izvršen vlom. Iz stanovanja je bilo pokradeno blaga v vrednosti za približno 19.000 Din. Policiji se je posrečilo izslediti osebo, ki so za iz-redno nizko ceno prodale večjo množino zlatnine, ki je izginila ob vladu. Ker je bil istega dne tudi v stanovanju jedinskega nadpaznika Antona Solerja v sodnijskem poslopiju izvršen vlom, pri katerem je bilo ukradenega blaga v vrednosti za okrog 50.000 Din, je policija nemudoma izdala po-trebna navodila in razposlala detektive za storilci. Kmalu je bil aretiran neki Ivan V., ki je bil zaradi tatvine že večkrat kazno-van, vendar pa pri njem preiskava ni do-gnala ničesar, pač pa je detektiv opazil v Hlačah znanega tatu Josipa Počuhia iz Slo-venске Bistrice v družbi nekega Martina Vipotnika, ki sta oba imela več omotov pri sebi, dočim je neki policiji dobro znan Re-mar, ki je tudi spadal k družbi in imel dva omota, že v Hlačah pobegniti, ker je spoz-nal detektiva. Na Pragerskem sta bila Po-čuh in Vipotnik aretirani. Pri njih so našli velike množine ukradenih stvari. Bila sta izročena sodišču. Remarja, ki ima del ukra-denega blaga, pa varnostne oblasti še iščejo.

Od doma sta pobegnila 13letna učenca Vinko Glušič in Aleks Vukasinovič, oba iz Maribora.

Celje.

Mladinski koncerti „Glasbene Matice“ v Celju. Ravateljstvo „Glasbene Matice“ se je odločilo prirediti mladinske koncerte s predavanji z namenom, da nudi šolski mladini splošno glasbeno naobrazbo. Do-stopni bodo ti koncerti samo šolski mladini in učnim moštem, ki lo spremljajo in na-dzorujejo. Vstopnina k tem koncertom bo malenkostna in sicer samo v namen, kriti stroške prireditve. Prvi mladinski koncert bo v nedeljo 17. t. m. ob pol 11. uri do-poldne v veliki dvorani Narodnega doma. Sodelujejo pri koncertu: gospi Mirca San-cin (klavir), gg. Karel Sancin (vijolina), Mirko Gruden (klavir), Slavko Osterc (pre-datelci). Na sporedu so sonate Schuberta, Mozarta in Griega za vijolino s spremlja-jem klavirja.

Prodaja mestne hiše. Mestna občina bo na javni dražbi prodala dne 29. februarja ob 9. uri dopoldne hišo mestne občine v Matije Gubca ulici.

Nova trgovina. Tvrdka Julio Meini d. d. je otvorila svojo zalogo v Celju v Ko-vaški ulici št. 1.

Škrlatna je se zopet pojavila v celjskem okrožju in so iz nekaterih krajev okrog Celja pripejli v celjsko bolnico že mnogo obolelih otrok.

Ptuj.

Imenovanje. Ddč. Matilda Zvinšek je bila imenovana za učiteljico ročnih del v Nerapljah pri Ptujski gori.

Občni zbor Jug. Matice se bo vršil dne 16. t. m. ob 20. (8.) uri zvečer v spodnji dvorani Narodnega doma.

Glasbene Matice priredi v nedeljo dne 17. t. m. ob pol 11. uri dopoldne produk-cijo za šolsko mladino, v ponedeljek 18. t. m. ob 16. uri pa javno produkcijo v dvorani Glasbene šole. Prosti prispevki se hval-ježno sprejemajo.

Pizne vaje Sokola v svrhu proučitve nekaj novih plesov se vrše vsako sredo in soboto, od 20. do 22. ure v zgornji dvorani Narodnega doma.

Aretacija. Od tujakih policije je bil aretiran neki Cezar Josip radi vlačugar-siva, beračenja ter prekrščenja državne meje brez vsakega dovoljenja.

Novo mesto.

Gorelo je v sredo proti večeru v sta-novanju davčnega uradnika g. Udermana. Na nepojasnjeno način se je užgala v spal-nišni posteljni žimnica in bila je že nemala nevarnost za celo stanovanje in hišo. Obil-en dim je privabil mnogo sosedov in ob-činstva, naš pridni Suhli, „deklica za vse“. Škoda le, da ogenj ni mogel preskočiti na nasprotno 200 letno šolsko poslopje, koder si nabira naša mladina jetiko in druge šla-derstvo in to vse radi brezbrzičnosti bivšega občinskega odbora, ki mu je bilo vse več kot novo šolsko poslopje za rastočo mla-dino, kar ima danes vsaka zakonita vas. Lani je udarila v ta „muzej“ (bacilov) strela — brezuspešno, letos je v bližnji gorelo, močnejše vendar pride potres in jo zruši, si-ker Novo mesto zato ne dobi še 100 let vesela, da ima tolo sredi mesta. Še smo mi tudi tam trgali plače. In če je bilo za nas dobro —

Iz strankarskega življenja. Občni zbor kral. organizacije NSS za 3. v. v. ob 16. februarja ob 9. uri zvečer pri Mraku (Prešernova soba). Bomišljeniki, pridite točno in polnoštevilno.

Občni zbor kral. organizacije NSS za 3. v. v. ob 16. februarja ob 8. uri zvečer v gostilni pri Krizu. Govorilci bomišljeniki, pridite na važen zbor počni.

Ali si član Jugoslovenske Matice?

Primorske vesti.

p Ustanovitve krajevne organizacije političnega društva „Edinost“. Proglas tr-žaškega političnega društva v Trstu za „enotno fronto“ je rodil prve uspehe. V Gorici so se te dni zbrali številni Slovenci, ki so uvideli potrebo enotne fronte in usta-novili krajevno organizacijo.

p Izmenjava združnega denarja. Trža-ska prefektura je izdala sledečo objavo: Slovenske zadruge, ki jim svojčas niso bile izmenjane krole, katere imajo naložene pri kreditnih zavodih odstraniti, morajo predložiti do 15. marca t. l. tržaški finančni delegaciji prošnje. Izšla je torej uradna iz-java in zadeva izmenjava denarja, ki je bila tolikokrat obravnavana, bo končno enkrat sprijetna s sveta. Primorske zadruge pri-dojo končno do svojega denarja, ki jim bo zamenjan po znani relaciji 60%.

p Upravne cvetke na Primorskem. To-da to niso pravzaprav upravne cvetke, šik-aniranje slovenskih učiteljev od strani šolskih oblasti je izraz one mrznice, ki pre-veva italijanske prenapetosti do zadnjih po-stopajk našega slovenskega življa. Učiteljs-tvo ni baš najboljša plačano in marsikdo bi opustil svojo službo že radi preganjanja, toda hubezen do rodne krude in slovenskih otrok ga zadržuje, da ne zapusti svojega mesta. Najvišja šolska oblast v Trstu čes-to zahteva od naših učiteljev, da predlo-žijo kako spricjevalo. To ne bi bilo sicer ničesar napačnega, toda oblast zahteva, da prinese spricjevalo dotičnik osebo, čeravno bi ga brez vsake škode poslal po pošti. Kaj znači to za našega učitelja, ki službuje n. pr. v idrijskem okraju, bo vsakomur jas-no. Samo pot v Trst in nazaj ga stane nad 100 lir, ki mu jih ne povrne nihče. Valeni smo te igre italijanskih uradov, ki niso ni-česar drugega kot eksponenti zasebnikov, ki bi radi čimprej iztrebili naš živeli.

p Prva civilna poroka v Dutoviah. V Dutoviah na Krasu se je poročil prvi par pred županom. Na svate je napravila cere-monija nekoliko čuden vtis. Vendar pa je potekla v splošno zadovoljstvo. V lepo okrašen občinski dvorani so bili zbrani vsi občinski svetniki. Po dovršeni poroki je po-važil župan vse goste na „častni vermeti“. Pri tem je poklonil občinski svet novopo-ročencema krasu „servis“ za kavo. Naj-bolj so se gostje odrezali na zadnje, ko so zbrali za „Dijaško Matico“ nekaj pri-spevkov.

Kronika.

k Nepojasnjeno zločin. Že pred več dno-vi je odšel Jakob Napast, okrog 50 let star posestnik v Stražgornici, po opravkih na Pragersko. Ker se mož ni oglasil niti na Pragerskem in se še tudi ni vrnil, obstoja sum, da je bil napaden in oropan, ker je imel pri sebi okrog 3500 Din.

k Tajnik pri obč. uradu v Dolenji vasi pri Kočevju je pomeveril iz občinske bla-gajne okrog 13.000 Din in je neznan kam pobegnil.

k Izgubljeno dvigalo. Med vožnjo z avto od kolodvorja Straža-Topolice do Je-lendola pri Ribnici je izgubil Auerpergov sofer iz Soteske novo dvigalo vredno 900 Din.

Sport.

PO TEKMI JUGOSLAVIJA : AVSTRIJA.

Nedeljska tekma je še vedno predmet razgovorov in komentarjev. Povoda za to je več kot dovolj. Na gledalce nedeljskega debela je mnogo bolj porazno učinkovala igra našega teama, kot pa številni poraz. Vsa javnost je zaupala naši reprezentaciji enajstorici, saj je bila sestavljena iz samih slavopolnih imen. In baš ta enajstorica je prizadela nam in nasprotnikom bridko raz-očaranje. Nasprotnik nas ni podcenjeval, temveč nas je smatral za vsaj enakovredne tekmece ter je bil pripravljen na vse. V ne-deljo pa smo se predstavili v tako šibki luči, da si je moral napraviti o nas narav-nost uničujoče mnenje. Po krasnih uspehih in rezultatih janskega leta smo bili prepri-čani o moči našega sporta in tudi izozem-stvo je bilo uverjeno, da stoji naš sport na zelo visoki stopnji. Po nedeljski tekmi pa je utrpel naš dobi sloves tak udarec, da posledice ne bomo mogli tako kmalu po-praviti.

Časopise, zlasti zagrebški, ki je preje skoro brez izjeme hvalilo našo reprezen-tacijo enajstorico, se sedaj hudje in na-pada posamezne funkcije. Nasveti, ki jih daje sedaj, bi bili gotovo umestnejši pred tekmo. Zvonjenje po toči nam bo v tej zadevi pomagalo bore malo in bo kveč-jemu še bolj razburilo že itak razburjene duhove. Predvsem je potrebno, da si sami omajamo samozaupanje zopet utrdimo ter da se z novimi močmi posvetimo napredku našega sporta.

— Ljubljanski sportni klub ima svoj letošnji občni zbor v petek 29. februarja v gostilni pri „Mraku“. Začetek ob pol 9. uri zvečer.

PROŠNJA ŽEL. GLASBENEGA DRUŠTVA „DRAVA“.

Že par let se pogreša pri vseh večjih koncertnih prireditvah, kakor tudi pri oper-nih predstavah v Mariboru in „juveniji sploh sodelovanje harfe. Nar. žel. glasbeno dru-štvo „Drava“, ki ima med svojimi godbe-niki tudi harfistino-specijalista, nadalo si je naogo, da tel kulturni poverbi odpomore. Te dni je svojo nalogo tudi izvršilo. Do-gnalo je pri neki mariborski rodbini harfo angleškega vira znamke „Erard“ in stopilo z imetnikom v stik v svrhu nakupa. Ker so se za omenjeno harfo zelo zanimali tudi in-teresi iz Zagreba, ni društvu preostalo drugo, kakor čim prej skleniti kupno po-godbo, da tako reči harfo za Maribor. Po-godba je sklenjena. Harfa je kupljena za 33.000 Din.

Društvo, ki sestoji izključno iz revnih narodnih železničarjev, nima na razpolago tako visoke vsote v gotovini. Vpoštevajo! splošno slabo gnotno stanje tudi noče na-dlegovati javnosti z nabiranjem daril, am-pak se je odločilo obrniti se do društvu naklonjene javnosti s prošnjo za brez-obrestna posojila v poljubni visokosti, ki bi jih po možnosti in točno odplačevalo.

Naklonjenost, katero je javnost do se-daj pokazala nasproti našemu društvu, nas navdaja z upanjem, da bodo številni do-brotniki smatrali nakup harfe kot važen kulturni čin, ter nam po svojih močeh pri-skočili na pomoč. Razposlali smo te dni v javnost tozadevne okrožnice s priloženimi položnicami, ter prosimo, da bi prejemniki smatrali to okrožnico kot zelo nujno in se v obilnem številu odzvali. V slučaju, da kdo ni prejel okrožnice, naj blagovoli eventu-elno prispevke poslati direktno predsedstvu nar. žel. glasb. društva „Drava“ v Mariboru.

Šah.

(Urejuje M. Kragelj, podpredsednik „Ljub-ljanskega šahovskega kluba“.)

Izvor šaha in njegov početni razvoj.
(Nadaljevanje.)

Z Arabci se je šah razširil preko vse severne Afrike, Sicilije, Sardinije ter pro-dri tudi na Španko. V 9. stoletju je igranje šaha v mohamedanski Španiji dokazano. Igra se je posebno priljubila višjim aristo-kratskim krogom. Pesnik Aldani prvi pri-merja v svoji pesni iz leta 1092 ljudi v ro-kah usode s šahovskim figurami na šahov-nici, kler pogostoma pešec premaga sa-mega kralja. Dokazano je tudi, da so okrog leta 1000 igrali šah že katalonski kristjani. V 11. stoletju se je seznanila s šahom go-tovo že Italija in morda celo tudi Nemčija. O Franciji pa se zamore z gotovostjo tr-diti, da do leta 800 šaha absolutno ni spo-znala, dasi so vpadli Arabci večkrat tudi pred tem časom na francoska tla.

Glede Grkov, ki so bili vendar z Arabci v neprestani zvezi, je čudno, da niso poznali šaha in se pri njih sploh o šahu, iz-vozmi nekatere neverjetne bajke, ničesar ne omenja.

Prvi nepobitni dokaz o igranju šaha v Bizancu je vsekarok dnevnik Ene Komone, hčerke kralja Aleksila, kler slavnega pisate-ljica okrog leta 1125 pripoveduje, da je njen oče s svojimi prijatelji večkrat igral duho-viti „šah“ ter naziva igro v grškem jeziku: „sattirikon“.

Na potu šaha od vzhoda na zapad je treba računati le na malenkostne izpre-membe, morda le v prvotni postavi figur, vendar pa je ostal stari arabski način igranja v splošnem neizpremenjen od Ganga pa tja do Atlantskega oceana, dokler ni prešla igra okrog leta 1450 v našo novo, moderno.

Največja izprememba med stari, arab-skim in med evropskim šahom pa se je iz-vršila šele povodom razširjenega delokroga šahovske dame in obeh tekačev, t. j. proti koncu srednjega veka.

Končna študija.

(Sestavlil ogrski šah, prvak R. Réti.)

Beli: Ka5; B: b4, h4;

Črni: Kd8; B: e6, h5;

Naloga: Beli je na potezi in dobi igro.

— Rešitev prihodnjic.

Da vzbudimo med našimi čitatelji šah-ski večje zanimanje za plemenito šahov-sko igro, bomo vsakikrat pri problemih, nalogah in končnih študijah pod šahovsko rubriko približili imena vseh pravih rešit-cev, ki naj blagovolijo vposlati svoje rešitve upravi našega lista.

Zadnji potomci sekundarnih živali.

Že večkrat so se v zadnjih desetletjih pojavile vesti, da žive še vedno na zemlji zavrtli, t. j. oni zmaji, ki so živeli v sekun-darni dobi naše zemlje ter bili v srednjem jura-oddelku te dobe najbolj razširjena živa živali na zemlji. Pred nekaj leti smo čit-ali, da so lovci na Alaski našli na tako po-stav, v najnoveljši dobi pa so prišli iz Konga vesti, da so jih odkrili v Kongu v Afriki, v močvirjih, ki so ljudem skoro ne-dostopna. Znanstvene ekspedicije, ki so bile odposlane, da kontrolirajo te vesti, pa niso pri vsej pazljivosti in natančnem zasledo-vanju našle ničesar. Bilo je vse le fantazija lovcev, kakor toliko in toliko toviskih zgodb. In vendar potomci sekundarnih živali še žive; ohranili so se v degeneriranih for-mah še do danes na najbolj osamljenem kontinentu naše zemlje in Avstraciji in nje-nem otokuju.

Zoologi so z ozirom na razširjenost različnih glavnih živalskih vrst razdelili zemljo na sedem regijonov. Prvi, nearktični regijon tvori Severna Amerika z Gren-landijo; druga, neotropičnega tvori Južna Amerika s Srednjo Ameriko, tretjega, eti-opijskega, tvori srednji in južni del Afrike z južnim delom Arabije; četrtega palearktič-nega severni del Afrike, cela Evropa in cela Azija, razen obeh Indij in Indonezije; petega, avstralskega, tvori Avstralijska s svojim otocijem; šestega madagaskarskega, tvori otok Madagaskar; sedmega, orientalskega pa oboe Indiji z Indonezijo. Nobeden teh regi-jonov pa ni za geologe tako zanimiv, kakor avstralski, ki se kakor nobeden drugi raz-likuje od ostalih. Že ko je odkrili Avstra-lije, Cook, prvič prišel v ta osamljeni svet Južnega morja, so njegovi ljudje srečali na svojih izletih nenavadno in dotlej popolno-ma nepoznano žival — kenguruja. To pa ni bil le slučaj, kajti pozeja raziskavaniša so doznala, da so vrečarji, kateri največji še danes živeti predstavljati je konguru, fak-tični in najštevilnejši živalski prebivalci te-ga „najmlajšega“ kontinenta. Vrečarji niso pravi sesalci, ampak neka predhodna vrsta med reptili in pravimi sesalci. Njihovi pra-dedi so živeli v sekundarni dobi po vseh zemeljskih celinah, do današnjih dni pa so se ohranili razen v dveh manjših in skoro brezpomembnih vrstah v Južni Ameriki, sa-mo v Avstraciji, kjer tvorijo cele rodbine od najmanjših do največjih vrst. Iz izkopin po zoologi doznali, da so nekdo živel v Avstraciji, in to še v novejših dobah zemeljs-ke zgodovine, ko jih že nikjer drugje ni bilo, tudi vrečarji, ki so po svoji velikosti prekašali nileške konje in slone.

Komaj se je svet seznanil s kengurjem in njegovimi čudnimi sorodniki, pa je pre-sentila zoologije že druga avstralska žival, še bolj čudna in še bolj zanimiva kakor kenguru. Ta žival je bila ključna. Podobna je našim vidram, razlikuje pa se od njih po tem, da ima mesto zobca rožen račji kljun, da je njena telesna toplota spremen-ljiva, kakor toplota naših žab, da leže jajca kakor želve in da svoje mladiče — doji. Ko so prinesli prve nagačene eksemplare v Evropo, so ljudje in tudi naravoslovci mi-slili, da so ponarejeni, tako neverjetni so se jim zdeli. Danes sta znani dve vrsti, ena, ki živi ob vodi kakor naše vidre in druga, ki živi po luknjah v gozdovih, katere skop-le sama. Tudi ta čudna žival je zadnja ži-veča potomka svojih pradedov, ki so živele v jura-dobi in so nekatere po velikosti da-leč nadkriljevale današnje. Ohranila se je izključno samo v Avstraciji in na njenih oto-kih.

Na prvem svojem posetu avstralske celine, so Cookovi spremljevalci doznali tudi za ogrozene kuščarja, ki žre ljudi ter o-tem z grozo pripovedovali dalje, Raziska-vanja, ki so se podvzela pozneje pa so do-gnala, da žival, katero so imeli v mislih, ni pravi noben kuščar, drugič ni tako velika in tretjič absolutno ni nevarna ljudem. Zoologi, ki so si jo natančneje ogledali, so spo-znali v njej ni manj in nič več kakor po-slednjega potomka predpotopnih dimozavrov, brontozavrov, litozavrov in podobnih zma-

lovitih pošastí. Oziroma še več, ta fantara, kakor se imenuje, je celo starejša kakor omenjene velike pošasti; oživljala je zemljo že davno pred njimi in bila pravzaprav ni-hova — mati. Ona je bila prva, ki se je iz amfibij razvila v polzavilje in pravi zavrti ji so se razvili konjaj iz nje! Takrat, v tistih davnih pradedovih dobah je bila v vseh mogočih velikostih razširjena po vsej zemlji, danes pa živi degenerirana, konjaj meter dolga, svoje samotarso življenje na obalah Avstralijske in Nove Zelandije. Pre-živela je zavrtje, ki so se razvili iz nje in je še vedno tu, dočim njih že davno, davno ni več, samo njihove kosti krase znamenite svetovne muzeje.

Toda ta čudna zemlja Avstralijska ima še neko drugo žival, ki je starejša kakor vsi sesalci in sploh živali in človeški prebiv-ralci kopne zemlje, žival, ki je živeča že mi-lijone in milijone let pred tautaro, pred klju-najem in kengurjem. Ta žival je ceratodus, žival, ki ni ne riba ne kuščarica, ki diha ravno tako lahko s škrgami v vodi, kakor s pljuči na suhem, ki je pokrita z luski-nami, kakor prava riba in ima plavuti, ka-tere uporablja na kopnem lahko kot noke. Ta čudna žival, ki je v sivih davninah prva zapustila vodo in preizkusila izmenoma tudi svojo srečo na kopnem, živi danes samo še v, oziroma ob dveh rekah avstralske pokra-jine Queenslandije, čeprav je nekoč živeča po vseh morjih, danes pa žive samo še ob nas, na ozemlju današnje Jugoslavije. Ra-zen navedenih potomcev prazilvali pa ima Avstralijska še predstavnik prvih ptic, ki-nije, ki so podobni afriškimi nojem, v njenih morjih pa žive amonoidi, neke vrste sipe, ki građe polzevim podobne hiše, samo s to razliko, da se, ko raste, pomika vedno bolj na vzven, mašeč za seboj prejšnje stano-vanjske prostore. Te sipe so nekoč živele po vseh morjih danes pa žive samo še ob avstralskih obalah.

Avstralijska je torej pravi zoologični vrt za potomce prazilvali, dočim pravih živali poznejših dob, v prvi vrsti pravih sesavcev sploh nima. Zaman bi iskali v Avstraciji dvo-parkljarje in sploh goveda, zaman levov, ti-grov in podobnih mačk, zaman ververice, opic itd. Divji pes, dingo, ni prvotni prebivalec Avstralijske kakor ne prašič Nove Gvineje, prišel je tjakaj komaj z ljudmi. Istotako tudi par vrst netopirjev in nekaj vrst miši, nima v Avstraciji prvotnega domovinstva. Iz te polne oddeljenosti Avstralijske od ostalega sveta so fantasti ustvarili nekaj čudno te-orijo, ki je seveda nesmiselna, da je ta kontinent le ostanek dela drugega svetov-nega telesa, ki je priletel na našo zemljo. V resnici pa je stvar čisto drugačna. Av-stralijska, ki je tvorila v sekundarni zemeljski dobi skupaj z Afriko in Južno Ameriko skupen kontinent Gondvano, se je prva od-delila od nje in živeča od tedaj dalje vedno popolnoma samostojno in ločeno življenje. Živali ki so takrat živele po vsej zemlji, so se na njej ohranile, čeprav v degeneri-ranem stanju do danes, dočim so drugod povsod radi raznih klimatičnih in drugih ka-tastrof izumrle. Tako nam je ohranila Av-stralijska v svoji samotni dragocene živalske rodove, ki bi jih sicer že davno ne bilo in bi jih, vsaj živih, kulturno človeštvo nikdar ne poznalo.

Izpred sodišča.

KAZNOVAN ŽEPAR.

Delavcu Jerneju Zajcu iz Spodnjih Ga-melnjov je ukradel v njegovem stanovanju obtoženi J. Cerar iz sukijca denarnico, v kateri je bilo 125 Din. Tatu so kmalu zasa-čili. Cerar je priznal tatvino in bil obsojen na 1 teden zapore. Ker pa je bil že dalje časa v preiskovalnem zaporu, je kazen pre-stana.

PO NOČI SO SE SREČALI

tam neke na Dolenski cesti v Ljubljani in sicer brata Krča in nekaj fantov. Vnel se je pretep, pri čemer je Ignacij Kerč zbil enemu zob in mu spalnil roko. Nace je re-kel: „enga sem, pa ne vem ta kerga, tistga, ki je k mojemu bratu škroč.“ Z roko sem ga, kam je pa padel, ne vem! Obtožen je bil tudi njegov brat Lojze, ki pa je odločno za-nikal, da bi bil koga udaril. Ker se mu ni moglo dokazati, je bil oproščen, njegov brat Nace je pa bil obsojen na 3 tedne zapore in mora plačati 150 Din za zob.

NERODEN LOVEC.

Mlad fant iz ljubljanske okolice je zmagal doma puško in je šel streljat ptice. Z njim je šel tudi njegov mlajši brat. Ne-srečen slučaj je nanesel, da je mladi lovec zadel mesto vrabca svojega brata in ga precej poškodoval. Obsojen je bil za to ne-rodnost, ki bi imela lahko še težje posledice, na 1 teden zapore in pa — „puška je sla“.

Borzna poročila.

Zagreb, 15. februarja. Devize. Dunaj 0.1115—0.1135. Italija, izplačilo 344.30—347.30, London, izplačilo 341—344, New York, ček 79—80. Pariz 354.35—359.35, Pra-ga 231.50—234.50, Švica 1390—1400. — Va-lute. Dolarji 78—79, avstralske krone 0.1120—0.1140.

Curih, 15. februarja. New York 574.75, London 24.75, Pariz 25.87, Milan 25.02, Pra-ga 15.725, Budimpešta 0.0202, Bu-karešta 2.95, Beograd 7.05, Sofija 4.32, Du-naj 0.0081.

Berlin, 15. februarja. (V milijonih.) Dunaj 59.351, Milan 184.533, Pariz 121.695, Pariz 189.525, London 18.054.750, New York 4.189.500, Curih 730.170, Beograd 53.865.

Pra-ga, 15. februarja. Dunaj 4.81, Berlin 7.55, Rim 151.625, avstralske krone 4.815, italijanske lire 152, Budimpešta 11.95, Pariz 155.50, London 149.80, New York 34.825, Curih 607.375, Beograd 43.875.

Dunaj, 15. februarja. Devize. Beo-grad 896—900, Berlin 15.30—15.90, Budim-pešta 2.42—2.52, Bukarešta 365—367, Lon-don 304.500—305.500, Milan 3089—3101, New York 70.935—71.185, Pariz 3172—3188, Pra-ga 2053—2063, Sofija 526—530. — Va-lute. Dolarji 70.860—71.260, bogarski levi 504—512, nemške marke 14.70—15.30, an-gleski funti 302.700—304.300, francoski fran-ki 3150—3180, italijanske lire 3085—3105, jugoslovenski dinarji 889—895, romunski lei 356—360, švicarski franki 12.320—12.400, češkoslovaške krone 2050—2066, madžarske krone 1.05—1.15. Do 10.000 se sprejme v polnem znesku, preko tega le 20%.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 15. februarja. Napoved za 16. februarja. Pretežno oblačno. Po nezna-nih padavinah se nebo začasno zjasni. Zme-ren mraz. Severno zapadni vetrovi.

„Denar“.

(Dr. Karl Engliš: „Denar“, poslove-nil Dr. Albin Ogris. „Splošna knjižnica“ št. 14. V Ljubljani 1923. Načrtana in zalo-žila Zvezna tiskarna in knjigarna. Stran 236. Cena broš. 26 Din, vez. 32 Din.)

„Splošna knjižnica“ vrši stavljeno si nalogo s čilo podjetnostjo, ki je v težavnih književnih razmerah sedanjega časa vsesa priznanja vredna. Tekom pol leta svojega obstanka je obogatilo to podjetje naše slo-vstvo s celim nizom leposlovnih del, sedaj nam pa po dr. Cermejevem spisu o Boško-vičevem nauku podaja v dr. Engliševi knjigi o denarju že drugo znanstveno in v sedanjih prilikah skrajno potrebno ter aktu-alno delo.

Čeprav danes prednjači denarni pro-biem vsem drugim in se v svojih posled-icah dotika nas vseh in slehernega posa-meznika posebej, vendar o denarju izza preobrata kljub relativno precej znani književni produkciji nismo dobili v našem jeziku večjega monografičnega dela, ki bi nas moglo voditi skozi labirint dnevno se spreminjajočih valutarnih uzank. Sele v poslednjem času so razmotrivana g. dr. G. Gregorina v političnih dnevnikih in v reviji „Bankarstvo“ o valutarni politiki na-šega novozvečanega zavoda ter države, v širši potezali načrtala našo denarstveno situacijo. Dr. J. Jan je pred letom obraz-ložil svoje nazore v svoji brošuri „O va-lutnem vprašanju“ in g. Aysenek je pri-bližno v istem času prikazal težavno po-valutarne politike v Katol. Obzorniku. — Dnevni časopisi, predvsem „Trgovski List“, so pač v več ali manj srečno zasnovanih člankih zaznamenali svoje kritično stališče, kadarkoli je kakka nova valutarna odredba vznemirila duhove, in so pri tem skušali širšemu občinstvu pojasniti nekatere osnov-ne pojme iz denarne politike, vendar pa vse le naključno, sporadično, nesistematično. To je pa, če nas spomin ne vara, sko-raji da vse. Tudi Hrvati in Srbi se v tem oziru ne morejo ponašati z bogvečim. Le „Jugoslovanski Lloyd“ razpolaga s sotrudi-niki, ki so denarnemu problemu tudi teo-retično pogledali globlje do dna. Dr. Protić je napisal pač obširno študijo o Narodni banki (v francoskem jeziku), dr. Ivo Belin je v Ninčičevem „Novem Životu“ posvetil naši denarni politiki zanimive črtice, druge „smotne“ prinašajo ob prilikah kakšne po-membne članke. Posredno se dotika tega problema obširna študija Ljubomira Ko-siera „Problem tednje in naši uložni kap-tali“ (pri Jugoslav. Lloydu 1923).

Pridobitno krizo so v l. 1923 razvneli v vsej zapadni Evrop

Gospodarstvo.

Kako sodijo o dvigu dinarja v Sviči?

Ravnatelj nekega črniškega bančnega zavoda je izrazil nekemu zagrebškemu listu mnenje Švicarjev o dvigu dinarja.

Švicarski gospodarski in finančni krogi imajo do Jugoslavije, ki je tako bogata na naravnih produktih, popolno zaupanje. Zato so bili v Sviči tudi uverjeni, da nizka notacija dinarja ni bila upravičena in to zlasti ne tedaj, ko je bil naš izvoz najživahnejši.

Hitrost dviganja dinarja je tehnično odsev izvedbe nakupa dinarja s strani inozemskih izvoznikov naših produktov. Brez dvoma je vmes tudi nekaj špekulacije, ki pa je nikjer ne manjka. V inozemstvu se še vedno nahajajo precejšnje količine dinarjev, ki igrajo kljub temu, da jih uporablja velik del za plačevanje naših produktov, še vseeno precejšnjo vlogo. Zaupanje inozemstva v naš dinar je razvidno tudi iz dejstva, da so mnogi inozemci nakupili dinar, ko je bil še nizak, oziroma ko je pričel rasti, da z njim šele po preteku nekaj mesecev poravnajo svoje obveznosti. Za ta čas pa so vložili kupljene dinarje v denarne zavode na obresti, torej investirali svoj kapital v dinar, kar je vsekakor znamenje zaupanja.

Deflacijska politika finančnega ministra je v Sviči zelo simpatična, zlasti se radi tega, ker je Švica izgubila precej svojega denarja radi inflacije v nekaterih državah. Dokler bodo cene konvencionalne, bo Švica vedno rada kupovala naše proizvode, zlasti surovine, posebno še, ker je Jugoslavija dober trg za švicarske gotove fabrikate.

Konvencija o pravni pomoči s Češkoslovaško.

Odbor za proučevanje te konvencije je dokončal svoje delo. Konvencija bo predložena narodni skupščini.

Pogajanja za to konvencijo so se vršila svoj čas v Beogradu. Našo državo je zastopal poleg dr. Arandjelovića tudi Slovenec in znani pravni strokovnjak g. dr. Janko Babnik. Konvencija je izdelana zelo skrbno in jo je skupščinski odbor sprejel enoglasno. Ratifikacijske listine bodo izmenjane v Pragi in po preteku enega meseca bo stopila konvencija v veljavo. V slučaju odgovorov z ene ali druge strani bo veljala konvencija še šest mesecev po dnevu odgovora.

Po tej konvenciji ima vsak državljan ene ali druge pogodbenice neomejeno pravico tožbe pri sodnih drugih države-pogodbenice. Člen drugi predvideva razne modalitete neposrednih stikov sodišč obeh držav, člen 4 vsebuje pravico siromašnih (sodno postopanje z oprostitvijo predpisanih pristojbin), v členu 5 so vsebovani predpisi za izvršbo oporok, člen 6 ureja varuštvo in skrbstvo, člen 8 proučevanje za umrlega, člen 9 dajanje pravnih informacij, člen 10 ugotovitev zakonskega rodu otrok, člen 11 razpoko, člen 14 določa predpise za izročitev in spremstvo zločincev, člen 15 hitro sodno pomoč v kazenskem postopanju in člen 16 obvezno objavo sodb in izveščkov iz kazenskega registra.

Za gospodarstvo najvažnejša določila vsebujejo členi 7, 12 in 13. Člen 7 govori o overiljenju (legalizaciji) in dokazni moči listin sploh. Po tem členu imajo trgovske knjige tudi v drugi državi ono dokazno moč, kakor v oni, kjer so vodene, toda s to omejitvijo, da le v toliko, kolikor dopuščajo zakonski predpisi one države, v kateri se presoja spor.

O konkurzu govori člen 12. Ta določuje pravico sodniškega zavarova-

nja dolžnikovega premoženja na teritoriju druge pogodbenice države. Nadaljni trinajsti člen odreja vzajemnost izvršbe izvršilnih naslovov in sicer izvršbo razsodbe poravnave in odločb razsodišč, če so potrjene od rednih sodišč. Domače sodišče preišče samo formalno pravilnost razsodbe, ne sme pa določiti o materijelni veljavnosti izvršilnega naslova.

Prepričani smo, da bo ta konvencija mnogo koristila za razvoj čim hitrejših in živahnejših gospodarskih odnosov med našo kraljevino in Češkoslovaško.

Rezultati ruskega žitnega izvoza.

V listu »Dni« piše A. Markov o tem važnem vprašanju sledeče:

Ruski žitni eksporterji dokončujejo te dni svoje nakupovalne operacije. Rezultati te zločinke operacije so v vsakem oziru nezadovoljivi.

Predvsem je treba konstatirati, da je bilo mesto obljubljenih 500 milijonov pudov (pud 16 kilogramov), nakupljeno 170 milijonov, izvoženih pa samo 115 milijonov pudov.

Se bolj pa so osleparjeni kmetje, ki so pričakovali, da bo izvoz dvignil ceno žitu, kajti dejansko so pričele rasti cene žitu šele v trenutku, ko je bil eksport žita zaključen.

Iz ruskih komunističnih listov je razvidno, da je eksport žita pri sedanjih cenah (pšenica po 1,05—1,40 zlatega rublja, rž po 0,72—0,85 zlatega rublja) nemogoč in zato se splošno vse že sklenjene kupuje anulirajo. Izvoz bi bil mogoč le pri ceni 85 kopejk za pud pšenice.

Nastane vprašanje, zakaj da raste cena žitu, kljub temu, da je izvoz žita prenehal.

Tudi na to vprašanje odgovarjajo sovjetski listi. Tako piše »Ekonomska žizn« od 1. februarja, da so zaloge žita v deželi silno majhne in da združujejo vsi žito, ker pričakujejo porast cen. To pričakovanje pa je utemeljeno na vedno večjem povpraševanju po žitu. Severni, severozapadni, pa tudi osrednje pokrajine Rusije nimajo kruha in ponudbe niti primeroma ne krijejo povpraševanja, ki rastejo neprestano. Severna in centralna Rusija se pripravlja že na glad. Posledica tega stanja je za kmetstvo ljudstvo v pasivnih krajih naravnost porazna. Ko je bila cena žitu nizka, niso smeli kupovati, ker je bilo vse žito namenjeno za izvoz.

Rezultat sovjetske žitne kampanje je torej sledeč: Za časa eksporta je prodajal kmet žito po 35 do 40 kopejk za pud, ko ni bilo več eksporta, pa je moral plačevati kmet iz pasivnih krajev za žito po 1,05 do 1,40 zlatega rublja za pud, pri čemer niso transportni stroški, izguba časa in razne neizogibne podkupnine vštete. Tako kmet producent ko kmet konsument je imel od izvoza žita samo izgubo. Dobiček so imeli le izvozniki, ki so kupovali pšenico po 40 kopejk, dočim znaša njena prodajna cena na Angleškem ravno štirikrat toliko.

Dohodki naših carinarn so znašali v tretji dekadi januarja letošnjega leta skupno 44.561.595 dinarjev. Največ je dala carinarna Zagreb južni kolodvor (7.606.294), za njo ljubljanska (4.858.401) in beogradska (na postaji 4.154.138 dinarjev). Carinarnica v Gornji Radgani je dala 145.883, v Dravogradu 22.656, na Jesenicah 379.069, v Mariboru 2.579.569 (in na četrtem mestu), v Murski Soboti 11.600, v Prevaljah 28.040, na Rakeku 630.603, v Celju 763.054 in v Čakovcu 567.282. V drugi dekadi so dale vse carinarnice skupno 34.069.395 in v prvi 28.447.279 dinarjev. V tretji dekadi lanskega leta so znašali skupni dohodki vseh carinarnic 46.487.417, v drugi 41.490.151 in v prvi 30.877.225 dinarjev.

Tržna poročila.

ZITO.

Novi Sad, 14. februarja. — Rž 280, ječmen 300, oves 250, koruza 237,50 do 245. Moka št. 6 322,50, otrobi 190.

Dunaj, 13. februarja. — Pšenica, jugoslovska 1,72 čl. kron, romunska 1,56 čl. kron, avstrijska 3,200 avstr. kron, koruza 1,29 do 1,30 čl. kron, oves 2,52½ čl. kron.

Budimpešta, 13. februarja. (V tisočih madž. kron.) — Pšenica 219 do 226, rž 175 do 177, ječmen za krmo 180 do 200, za pivovarstvo 210 do 225, oves 195 do 200, koruza 170 do 175, otrobi 118 do 120.

ŽIVINA.

Dunaj, 14. februarja. (V tisočih avstr. kron.) — Voli 12 do 16, bikli in krave 12 do 16, drobnica 7,5 do 11. Svinje 24 do 26 za 1 kg žive teže.

Trgovina z vinom v Dalmaciji. V decembru lanskega leta je bila vinska trgovina v Dalmaciji zelo slaba. Srednja in severna Dalmacija sta prodali manjše količine v inozemstvo, dočim je prodala južna Dalmacija le neznatne količine za lokalni konzum. Cene so se suvale v severni Dalmaciji med 300 in 400 dinarji, v srednji 32 do 36 dinarjev po stopnji in v južni 25 do 30 dinarjev po vel. % alkohola. Boljše so plačevali v srednji Dalmaciji po 400 dinarjev za hl.

Zakup oprekarne in kamnoloma v Trbovljah. Občina Trbovlje oddaja v zakup svojo oprekarne in kamnoloma za dobo 5 let. Obenem proda 300 do 350 m² zdravih bukovih drv. Opozorjamo na tozadevni razglas v »Uradnem listu«, kjer so razvidni vsi pogoji.

Italijanska posojila. »Beograd« donalaga, da namerava dati Italija Romuniji, Poljski in naši državi posojila vsaki po 100 milijonov lir in se s tem približati Mali antanti.

Pogajanja za nemško reparacijo. Ker so se pogajanja med našo in nemško vlado končala s konstatacijo, da je sporazum nemogoč, so se naši delegati vrnili. Pogajanja pa niso definitivno prekinjena, ker bodo naši delegati poročali ministru g. dr. Niščiću in vladi o dosedanjih pogajanjih. Nemški vladi se bo predlagalo, da pošlje g. Kuntelja v Beograd, radi nadaljevanja pogajanj, a ne za izplačilo v gotovini, temveč za dobave v naturi.

Inozemska posojila za našo industrijo. Beogradska industrijska centrala je navela v Angliji posojilo v znesku 23 in pol milijona funtov šterlingov, t. j. skoro 9 milijonov dinarjev. Posojilo se bo obrestovalo prvo leto po 17%.

Izvoz jalec iz naše države. Lansko leto je bilo izvoženih iz naše države 2100 vagonov jalec. Izvozile so: Slovenija 260, Srbija 150, Banat 200, Bačka 690, Bosna 110 in Hrvatska in Slavonija 690 vagonov jalec.

Krupp v Rusiji. Kakor znano, je dobila nemška veleindustrijska firma Krupp v Rusiji obsežno koncesijo za obdelovanje zemlje. Dela precej uspešno napredujejo in bo obdelano letos 1400 desjatina dosedaj neobdelane zemlje (1529,5 ha). Zaposlenih je 100 ruskih in 70 nemških delavcev. Koncesionariji so zgradili delavcem stanovanja, delavnice za popravilanje poljedelskega orodja in so povsod napeljali elektriko. Tekom šestih let bo obdelanih 25.000 desjatina (27.312,5 ha).

Zlat denar v Rusiji. Ruska vlada je glasom časopisnih vest izklenila, da prične v kratkem s kovanjem zlatega denarja.

Obtok bankovcev v Madžarski je znašal dne 31. januarja 1 bilijon madžarskih kron.

Obtok bankovcev v Franciji je znašal dne 7. februarja 39.974 milijonov frankov. Povečal se je od prejšnjega izkaza za 340 milijonov frankov. Zlata rezerva je znašala 5.540 milijonov frankov.

Produkcijska časišpina papirja. Po statističnih podatkih je znašala produkcija časišpina papirja v Nemčiji lanskega leta 580.000 ton, v Angliji 300.000 ton, na Švedskem 210.000 ton, v Finski 160.000 ton, na Norveškem 115 do 120.000, v Avstriji 180 tisoč ton in v Češkoslovaški 220.000 ton.

Povišanje železniških tarifov v Franciji. Železniški svet je na predlog železniških družb sklenil, da poviša železniške tarife v Franciji.

Konkurzi v Avstriji. Meseca januarja je bilo v Nvstriji 10 konkurzov in 41 prisilnih poravnav izven konkurza.

Vzorčni semen v Baslu. VIII. švicarski vzorčni semen v Baslu se vrši letos od 17. do 27. maja. Detaljne podatke o semnju daje na zahtevo švicarski konzulat v Zagrebu.

Zvišanje železniških tarifov v Madžarski. Madžarske državne železnice bodo zvišale svoje osebnostne in blagovne tarife za 35%.

To in ono.

Nova svetnica.

Devetega februarja t. l. so v Rimu z običajnimi cerkvenimi slovesnostmi proglasili Katarino Emmerich za blaženo. Cere monija se je izvršila na dan stoletnice njene smrti. Katoliška cerkev je povzdignila v svoja nebesa žensko, o kateri je napisal katoliški pisatelj Franc Spirago v Pragi debelo knjigo in v kateri pravi, da je bilo telo blažene Katarine Emmerich obdarovano s Kristusovimi namani.

Katarina se je rodila 8. septembra 1. 1774 v Flamschen na Westfalskem kot hči ubogega malega kmetiča. Bila je peti otrok med devetimi. Solo je obiskovala štiri mesece ter ni znala ne pisati in ne brati. Kot dvajsetletna deklica je šla služiti k nekemu kmetu v domači vasi ter je do petnajstega leta oskrbovala krave. Ponudi je navadno molila križev pot pri bližnjem mestu Koesfeld. Potem se je učila šivanja pri neki šivilji, toda v 21. letu se je vsled boleznih zopet vrnila k očetu. Stara 25 let je stopila kljub svoji telesni slabosti v službo pri organistu v bližnjem mestu. Po treh letih so jo sprejeli v samostan avguštink v Dülmenu, kjer pa se ji ni posebno dobro godilo. Ker je bila nizkega rasta, je morala opravljati delo v lehu. Ko so Francozi odpravili samostan, je bila stara 37 let. Ker jo je v samostanu bolezen precej zdelala, ni mogla dobiti nobene službe ter je brez sredstev in brez strehe tavalja po cestah, dokler je ni vzel k sebi neki francoski duhovnik. Njena bolezen pa se je tako poslabšala, da je morala stalno ležati v postelji. Po devetih letih je umrl francoski duhovnik. Po njegovi smrti jo je vzel k sebi dominikanec, pri kateri je stanovala bivaš nuna v podstrešni sobici, kjer je umrla 9. februarja 1824 na nepoznani bolezni.

Poincaréjevo usmiljenje. Pred nekaj dnevi pridrvi k Poincaréju mlad poslanec: ves razburjen in zastoka: »Za Boga, gospod ministrijski predsednik, čul sem, da ne boste jutri odgovorili na moje Interpelacije?« — »Ne!« je dejal Poincaré. »S tem me ne učišče.« kriči poslanec. »Poročiti nameravam neko gospodinjico iz provincije in jutri pride v Pariz samo zato, da sliši v zbornici moj govor.« — V petek je uaznal Poincaré izpremembo dnevnega reda parlamenta, mladi poslanec je brezhibno govoril, Poincaré je odgovoril. In gospodinja iz provincije je bila vzhlicena.

Zdravniško spričevalo. Potrjujem, da že dalj časa zdravim gospoda Šepo radi pljučne bolezni in da je imenovan zato zelo oslabel ter je potreben podpore. — Dr. Pincetta, specialist za pljučne bolezni.

Siromašna občina. Josip Revščina leži na stroške svoje domovinske občine v bolnišnici glavnega mesta. Župan v njegovi občini ga obišče, da vidi, kako dolgo bo še trajalo. Strašno je. Revščina ne more živeti, pa tudi ne umreti. Župan bolnega Revščina napravl malo potolaži, nato pa se poslovil od njega, mu stisne roko in ga opominja na njegovo podložniško dolžnost: »Jože, glej, saj veš, naša občina je siromašna, napravi hitro!«

Nov nežen tekmovalca lepote. »Petit Parisien« vprašuje, zakaj neki je lepota izključena iz mentalitete službene birokracije, saj vendar ni razloga, da bi moral upravni akti socialnega življenja pogrešati estetični okus. Zdi se, da so Madžari dandanes v tem pogledu bolj praktični nego evropski narodi. Madžari so namreč sklenili, da na novih bankovcih ne bodo več arhitektonične in simbolične slike, temveč bodo v sredi novih bankovcev slike najlepše Madžarke, ki je sedaj najbrže baronica Szegedy. Ako ta vzzled spremeni mišljenje evropske birokracije, se zna zgoditi, da doživi Evropa zanimiva tekmovalca lepote.

Koliko stane ena bitka? Angleško vojno ministrstvo je objavilo statistiko topovskih strelcov in stroškov za časa svetovne vojne. Po tej statistiki je izpalila samo angleška artilerija v bitki pri Messines v Belgiji v enajstih dneh 3.561.630 projektilov, ki predstavljajo po današnjem kursu vrednost 450 milijonov frankov. Največji rekord je dosegla angleška artilerija v bitki dne 28. septembra 1918 v Belgiji. V 24 urah je izpalja angleška artilerija tedaj 943.847 projektilov. Tak bombardement bi stal danes 70.000 frankov na minuto.

Praktični Amerikanci znajo vse izrabiti, kar jim dovolj nese. Tako je dal lastnik nekega modernega new-yorskega etablisementa v »Iste oglaš, da rabi pristne evropske aristokrate« za lahko delo in veliko plačo. »Oglaš je dal samo enkrat v list — in javilo se je takoj dvajset različnih »ekscelenc«, med temi šest avstrijskih grofov, trije angleški baroni, trije ruski plemiči in en Nemec. Podjetni Amerikanec je rabil te ekscelence za družabnike ameriškim milijonarjem, ki so prišli plesat v njihov etablisement.

Nesrečno spanje.

Pred praškim kazenskim senatom se je pred nekaj dnevi zagovarjal Fran Rulicky radi bigamije. Bil je poročen, toda poročil se je še enkrat. Njegovi ženi nista vedeli druga za drugo. Z obema je imel otroke. Pa je odkrila druga žena njegovo skrivnost in samolastno prekinila zakonsko zvezo. Rulicky se je zagovarjal tako-le:

»Če namreč dovolite, gospodje visokega kazenskega sodišča. Na službo sem, namreč. Poročen sem, kar se nikakor ne da tajiti, o tem so na razpolago dokumenti. To je bil torej moj prvi zakon, o katerem natančno vem, da je bil sklenjen. Toda potem je prišlo drugače. Moral sem v vojno. Moral, kajti bil sem zdrav, krepek in izučen kuhar. Toda boril sem se na fronti. Prosim oprostite: prhurmla je granata, ki je eksplodirala in bil sem zadet v glavo. Morebiti tako, da se mi je zgodila velika nesreča, kar se je pokazalo kasneje mnogokrat v mojih mislih. Mnogokrat sem izgubil zavest in sem moral spati po več ur, ne da bi za to kaj vedel. Mnogokrat sem bil že zbučen, toda v resnici sem spal.«

Senatni predsednik dr. Winter ga prekinje: »Lahko pripovedujete naprej, toda svetujem vam, da ne igrate komedije, kajti mi nismo od danes. Razumete?«

Obtožbenec pripoveduje dalje: »Nikdar si ne bi dovolil kot priprosto državljani in nekdanji član svetovne vojne po vsel tel nesreči izgovoriti kako laž. Tako je, kakor pravim. O tem morajo biti neke apilani akti. Sklenil sem drugi zakon, tako se mi je delalo, in da je moja druga žena rodila otroka, so mi rekli, toda jaz prisegam, da ne vem, de facto, kakor se pravi, ničesar o tem. Vse se je zgodilo v spanju. Po nesreči v svetovni vojni v moji glavi ni vse dobro. To verjamem tudi sam.«

Predsednik: »Vi ste bili že opetovano kaznovani kot simulanti!«

Obtožbenec: »Kaj pa je to, simulanti? Obiskoval sem samo nižje šole.«

Predsednik: »Seditel!« — Zdravniki so potrdili, da je obtožbenec duševno manj vreden, da pa je izrazil simulant. Njegova druga žena, ki je bila zaslišana kot priča, je izpovedala, da ji je vedno zatrljeval, da je neozbiljen. Obtožbenec je bil nato obsodjen na dva meseca ječe, zato, ker se je v spanju oženil, ker je v spanju izpolnjeval zakonske dolžnosti in ker je sploh spal. Morda bo prespal tudi ta dva meseca.

Amerikanska resolucija. Ameriška senatorja Dill in King sta vložila interpelacijo na vlado, da se mora prepovedati nameravani polet z zrakoplovom »Shemandra« na severni tečaj. Oba senatorja utemeljesta svojo resolucijo s tem, da ta nameravani polet ni ničesar drugega, kakor samomorilni namen nekaterih pomorskih častnikov in vojakov.

Kitajska vlada prepovedala rusko ekspedico. Ruska ekspedicio pod Kozlovim vodstvom, ki je hotela preiskati razvalninsko mesto Charachole v Tibetu, se je morala vrniti, ker ji je kitajska vlada prepovedala vstop v Tibet.

Nov časomer. Znanstvena akademija v Parizu se je bavila te dni s proučevanjem novega kronografa, ki kaže električnim potom minute, sekunde in stotine sekund. Novi časomer je določen v prvi vrsti za astronomsko in športno uporabo.

Delavsko mesto Ljenu v Rusiji. Ravnatelj moskovskega Röntgenovega zavoda profesor Nementov je predložil komisariju Lunarskemu načrt za izgradbo novega delavskega mesta, ki naj se sežida v bližini Moskve. Mesto naj bi se imenovalo Ljenu.

Trile humoristični nazivi kljevske univerze. Običaj kratke, ki so v sovjetski Rusiji zelo razvite, so dovedli v nekaterih slučajih do zelo čudnih rezultatov. V nekaterih slučajih so kratice celo smešne, kakor n. pr. pri kljevski univerzi. Univerza se je najprej nazvala »Pedagogičski-institut Višeg obrazovanija«. Kar je dalo kratko »Pivo«. Nato je dobila naziv »Višji Institut Narodnago Obrazovanija«, kar je dalo kratko »Vino«. Končno so univerzo prekrstili v »Kljevski Institut Narodnago Obrazovanija«. In usoda je hotela, da je dobil zavod najmodernejši naslov »Kino«.

Aforizmi.

Misel, ki ni nevarna, ni vredna, da je misel.

Starci vse verjamejo, v moški dobi o vsem sumijo, mladina pa vse ve.

Vsa pota vodijo k enemu cilju — k razočaranju.

Zahtevajte po vseh lokalah »Nar. Dnevnik«!

Z roko in šli smo. Mene je minilo veselje in vidno sem se jasnili. Nad vrati sem bral napis: »Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate!« Na tihem sem napravil križ za eventualno božjo prizanesljivost.

Kar je bilo dalje, je bilo vse v megli. Imel sem namreč v ustih preveč slan okus in sem bil za uživanje popolnoma nesposoben. »To ni paradiz,« sem si dejal še enkrat. »Tam jih nekaj jaha na Kolem, vse drugo je fata morgana! V paradizu je bilo samo eno drevo prepovedano, ono sredi raja, tukaj pa je menda ravno to dovoljeno, pa vse drugo zabranjeno!« Zahrepenel sem ven. Moj prijatelj Jože se je smejal, jaz sem bil na koncu saj toliko zadovoljen, da smo proti visoki odkupnini vendarle prišli na sveži zrak. Zal mi je bilo — čeprav se ne cenim nizko — za pelin dati toliko...

Toda, ker smo si rešili življenje in zdravje, smo se še malo polizprehodili po Kolodvorski in se po Miklošičev vrnili v Union, središče načrtov.

Doma dobim na mizi spomin gospodinje, za stanovanje. Sežem v žep... »Ko Vida pa hoče speči kruh, zmrača se ji krasno lice, odnese bil Atlov je ogledulu poslednji li mernih pšenice.«

Vražji Akercel

Tine Muren:

Izlet v paradiz.

I.

Zgodilo se je to v onem presrečnem času, ko je sijalo Amerikancem solnce, ljubljancem pa luna. Moj Bog, kaj pa hočete, ako v tem času spjelje cesta koga po fantovski poti proti paradizu. Človeško srce je nepomirljivo in svet je tako majhen — z Ljubljano vred. Kolikokrat zaželi človek zalemu zahajajočemu solncu srečno in veselo pot za Rožnik in še delj, če hoče — kolikokrat bi rad marsikdo izmed umrljivih v beli prestolici počakal veličastnega svidenja, ko se okrepčano jutro dvigne na oni strani zvestih šentpeterskih zvonic — sploh kolikokrat goji zvečer človek željo, da bi ura bila devet, deset, enajst — brez uspeha — in da bi udarila tudi dvajset in eno — brez uspeha — in tako dalje vse brez uspeha — do tiste ure in minute, ki je v Gregorjevem koledarju zapisana kot solnični vzhod. Glejte, to je želja in želja in hrepenenje po poeziji in po lepoti! Pa biže ura devet — hišna vrata se zapro — biže ura deset — pri najboljši volji dobi človek rumen občinski opomin, da je ura toliko in toliko — pa biže enajst — in ohoroženi ukaz se pojavi

vseposvod in javi enajsto uro kakor v srednjem veku. In tako gre ves večer: mesto da bi človek živel življenje, vidi konec na konec, pravo organizirano minljivost, in kako bo človek vesel, če pa hodi mimo njega opomin smrti vsako božjo uro!

II.

Zato se ni prav nič čuditi, kakor že rečeno, ako koga z menoj vred, obje prešerna želja, dvigniti se nad te ozke meje in premagati utripajoče občutke vseh ur in zasanjati pravno sanjo o paradizu. V katekizmu nisem slabo podkovan, če se ne motim, in vem, da tam ni bilo niti tega niti onega, kar danes je, in da je človek bil še precej v redu in spodobno opravljen, kakor danes ni.

Sklenil sem tedaj jaz — in pa še ta in ta — saj se imena itak kmalu pozabijo, če so še tako slavna in kratka, — da ob določeni uri zvečer svojega življenja nikakor ne prekinemo, ampak zvečemo zahod z vzhodom s trdno verigo potovanja po vseh kulturnih središčih bele Ljubljane in da zjutraj kakor stari Pitagorejci zapojemo veličastno himno mlademu dnevu in tako včenočmo svoje delo z lajstavo mladosti.

Junaško smo dočakali enajsto uro minljivosti in tudi eno uro smo premagali — in bili bi v nevarnosti, da je naš

dan položen k večnemu pokoju — ako bi ne bili imeli trdnega namena, porabiti prazen prostor med hišami v Prešernovi ulici, da pridemo do vrat paradiza. Da bi pa zgrešili, se nismo bali. Njegovo ime so poznali že stari Rimljani in v nekem mestu Emoni, kjer so — menda radi pomanjkanja koncertov — njih legionarji brenkali po trdih barbarskih glavah. To pa seveda ne spada k stvari; kajti čuti je in čuti bo in čuti je bilo, da je srečen, kdor vidi raj — in mi smo ga videli.

III.

Srčno sem hrepenel zlasti jaz, da zavije moje oko in moj korak okoli vogla slonovega bedra in stopi moja popotniška noga naravnost pred rajska vrata. Od daleč že smo videli nekaj svetlega migljati. Baje prav nad vhodom. Hrepenenje je tako prevzelo naša srca, da smo zapeli migljajočo pesem: »Oj zvezdice svetle migljajo lepo!« — in potem kakor betlehemskega pastirski pospešili korake...

»Stoj!«

Kakor blisk prereže ta klic naše duše in ji jili razpara od vrha do tal kakor potres zavose v Salomonovem templu na prvi veliki petek.

»Stojte! Vstop v Emono prepovedan!«

V Emono! Da, v Emono! Kakor dogma me je udarila ta zgodovinska resnica po glavi. Mi ne v Emono! Kaj smo mar Huni, ki jo hočemo razdejeti! Ali nismo samo žepini, po poeziji in lepoti hrepenelci potnik? Toda nič, pa nič. Človek misli, da pride v raj, pa naleti na trgovačnega angela Keruba pred vrati, z ostro sabljico ob napetem boku. Bog se usmili — ravno tako kakor da smo res pred rimskim kastelom Emono, mi bar - bar - i Huni, ki jo mislimo razdejeti! In ostali bi bili zunaj in si obilovaljo nohte. Toda zgodilo se je nekaj čudnega. V tistem trenutku se je namreč prikazalo ven nekaj »Emoncev«, mi smo se vrgli v bojno linijo, pričakujmo napada posadke, pa je menda ona velika okrogla lampa pred pošto — sveti ji večna luč! — razsvetlila razum in omečila voljo našega legionarja.

IV.

Spustili smo se navzdol. »To ne bo paradiz!« sem takoj razsodil in to povedal tudi prijatelju Jožetu. V tem pridemo do nekega skladišča, podob

Henry Murger

La Bohème.

Prizori iz življenja cigánov.

(Nadaljevanje.)

Ker so ga podpirali slučaj, ki bi nas vedli predaleč, če bi jih pripovedovali, je filozof držal besedo. Dva dni potem je dobro poznal Rudolfovo stanovanje in je prišel k njemu ob šestih zjutraj.

Rudolf je tedaj stanoval v nekem hotelu garni neke zapuščene ulice v predmestju Saint-Germain; stanoval pa je v petem nadstropju, ker ni bilo šestega. Ko je prišel Colline pred vrata, ni našel v njih ključa. Deset minut je trkal, ne da bi mu bil kdo odgovoril od znotraj; zgodnji ropot je privabil celo vratarja, ki je prišel prosit Collinea, naj miruje.

»Saj vidite, da gospod spi,« je rekel.

»Zato ga hočem zbuditi,« je odgovoril Colline in je znova trkal na vrata.

»Potem vam noče odgovoriti,« je povzel vratar in postavil pred Rudolfova vrata par lakastih čevljev in par ženskih čevljičkov, ki jih je bil ološčil.

»Čakajte malo,« je dejal Colline motre ženske in moške čevlje, čisto novi lakasti čevlji! Sem se najbrže zmotil pri vratih, tu nimam opravka.«

»Res,« je rekel vratar, »po kom vprašujete?«

»Ženski čevljički!« je nadaljeval Colline v pogovoru sam s seboj in v mislih na strogo moralo svojega prijatelja. »Da, gotovo, zmotil sem se. Tu ni Rudolfova soba.«

»Oprostite, gospod, je.«

»No, potem se vi motite, moj dragi?«

»Kaj hočete reči?«

»Gotovo se motite,« je pristavil Colline in pokazal na lakaste čevlje. »Kaj je to?«

»To so Rudolfovi čevlji; kaj se je treba temu čuditi?«

»In to,« je povzel Colline in pokazal na čevljičke, »je to tudi Rudolfovo?«

»Ne, njegove dame,« je rekel vratar.

»Njegove dame!« je presenečen vzkliknil Colline. »O, pohotnik! Zdej vem, zakaj noče odpreti.«

»Vraga,« je dejal vratar, »ta mladenič je vendar prost; gospod, če mi hočete povedati svoje ime, ga bom naznanil gospodu Rudolfu.«

»Ne,« je rekel Colline; »sedaj, ko vem, kje ga najdem, bom prišel ob drugi priliki. In takoj je šel in naznanil veliko novico svojim prijateljem.

Rudolfove lakaste čevlje so splošno smatrali za bajko, ki se je rodila iz bogate Collineove domišljije, in enoglasno so izjavili, da je njegova ljubica paradoks.

Ta paradoks pa je bil vendar resnica; kajti še isti večer je dobil Marcel skupno pismo za vse prijatelje. To pismo je bilo tako-le sestavljeno:

»Gospod in gospa Rudolf, literata, vas prosita, da ju počastite in pridete k njima na obed jutri zvečer točno ob šestih.«

»N. B. Jedli bomo s krožnikov.«

»Gospodje,« je rekel Marcel, ko je naznanil pismo svojim tovarišem, »novica se potrjuje: Rudolf ima res ljubico; še več, vabi nas na obed in,« je nadaljeval Marcel, »v pripisu obljublja, da bomo jedli iz posode. Ne zakrivam vam, da se mi zdi ta paragraf lična pretiranost; vendar pa je treba videti.«

Marcel, Gustav Colline in Aleksander Schaunard so šli drugi dan ob naznanjeni uri sestradani kot zadnji dan v postu k Rudolfu, ki so ga našli, ko se je igral z rdečo mačko, medtem ko je mlada žena pogrinjala mizo.

»Gospodje,« je rekel Rudolf tiskaje roko svojim prijateljem in kazoč jim mlado ženo, »dovolite mi, da vam predstavim hišno gospodinjico.«

»Ti pa si hišni gospodar, kaj ne da?« je vprašal Colline, ki je imel bolezen za te vrste šalo.

»Mimi,« je rekel Rudolf, »predstavim ti svoje najboljši prijatelj, sedaj pa pojdi in zakuhaj juho.«

»O, madame,« je dejal Aleksander Schaunard in planil pred Mimi, »sveži ste kot divja cvetlica.«

Ko se je bil Schaunard prepričal, da so res krožniki na mizi, je pozvedel, kaj bodo jedli. Svojo radovednost je pritril celo tako daleč, da je vzdignil pokrov pri ponvah, kjer se je kuhal obed. Jastog, ki ga je zagledal, je napravil nanj živ vtis.

Colline pa je bil potegnil Rudolfa v stran, da ga je vprašal, kaj je novega z njegovim filozofskim člankom.

»Moj dragi, v tiskarni je. Kustos izide prihodnji četrtek.«

Filozofovega veselja nad tem odgovorom ne bomo slikali.

»Gospodje,« je rekel Rudolf svojim prijateljem, »prosim vas oproščenja, če vam tako dolgo nisem dal nobenih vesti, toda imel sem medene tedne.« In povedal je zgodbo, kako se je oženil s tem ljubim bitjem, ki mu je prineslo za doto svojih osemnajst let in šest mesecev, dve porcelanasti skodelici in rdečega mačka, ki se je imenoval Mimi kot ona.

»Gospodje,« je rekel Rudolf, »sedaj bomo pirovali. Sicer pa vam naprej povem, da bomo imeli meščanski obed; namesto gomoljik bo najodkritelja priručnost.

Ta ljubezniiva boginja zares ni nehala vladati med gosti, ki pa so vendar pripomnili, da je ta takozvani preprosti obed imel vendar nekaj imenitnega. Rudolf se je bil res vrgel v izdatke. Colline je pripomnil, da se menjajo krožniki, in je na glas izjavil, da je Mimi vredna modre preveze, s katero krasi kraljice peči, stavek, ki je bil za deklico čisto sanskrit in ki ga je Rudolf prestavil rekoč, da bi bila imenitna kuharica.

Ko je prišel na mizo jastog, je nastalo splošno občudovanje. Pod pretvezo, da je študiral naravoslovje, si je Schaunard izprosil, da ga je sam delil; to okoliščino je porabil, da je zlomil nož in si odrezal največji kos, kar je povzročilo splošno ogorčenje. Toda Schaunard ni bil samoliuben, posebno ne gleda jastoga; in ker je ostala še ena porcija, je bil tako drzen, da jo je dal na stran, rekoč, da mu ho za model za sliko mrtve narave, ki jo je izdeloval.

Prizanesljivi prijatelji so se naredili, kot bi verjeli tej laži, ki ji je bila hčerka nebrzdane požrešnosti.

Colline pa je hranil svoje simpatije za dessert in se kruto branil, zamenjati svoj delež kolača z rumom za vstopnico v versajske pomarančnice, kar mu je predlagal Schaunard.

V tem trenutku je začel postajati pogovor živahnjši. Trem steklenicam z rdečim pečatom so sledile tri steklenice z zelenim pečatom, med katerimi se je kmalu prikazala steklenica, ki si je spoznal po njenem vratu s posrebrano kapico, da je iz polka kraljevih šampanjcev; bil je to fantazijski šampanjec iz vinograda v Saint-Quenu, ki ga prodajajo v Parizu po dva franka steklenico radi splošne razprodaje, kot je trdil trgovec.

Toda dežela ne napravi vina in naši cigani so sprejeli za avtentičen šampanjec tekočino v čašah ad hoc; in kljub neznatnemu puku, ki ga je napravil zamašek, ko je ušel iz svoje ječe, so bili čisto navdušeni nad izvrstnostjo pijače, ko so vdeli toliko pen. Schaunard je porabil prisotnost duha, ki mu je še ostala, da se je zmotil pri kazarju in vzel Collineovega in resno namakal suhot v gorčico in razlagal gospodični Mimi filozofičen članek, ki je imel iziti v Kastorju; potem je naenkrat prebledel in prosil za dovoljenje, če sme iti k oknu, da vidi zapad solca, da si je bilo že ob desetih zvečer in je solnce že zdavnaj zašlo in za spalo.

»Prav škoda je, da ni šampanjec ohlajen,« je rekel Schaunard, ko je poskušal še enkrat zamenjati svoj prazen kozarec s polnim kozarcem svojega soseda; ta poskus pa ni imel uspeha.

»Madame,« je rekel Colline Mimi, ko se je bil nehal zračiti, »šampanjec hladimo v ledu, led nastane, če se zgosti voda, po latinsko aqua. Voda zmrzne pri dveh stopinjah in so štirje letni čas, poletje, jesen in zima; to je bilo vzrok umiku iz Rusije; Rudolf, daj mi hemistih šampanjca.«

»Kaj pravi tvoj prijatelj?« je vprašala Rudolfina Mimi, ki ni razumela.

»To je beseda,« je odgovoril ta; »Colline hoče reči polovico čaše.«

Naenkrat je Colline močno potrepal Rudolfa po rami in mu je jecljaje rekel, kot bi gnetel zloga v testo:

»Jutri je četrtek, kaj ne da?«

»Ne,« je odgovoril Rudolf, »jutri je nedelja.«

»Ne, četrtek.«

(Dalje sledi.)

Z ozirom na oblastveno dovoljeno razprodajo

našega oddelka za pletenine, trikotarje in perilo si dovoljujemo cenj. odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga, kakor:

Za dame: perilo, bluže, predpasniki, nogavice, in rokavice.

Za gospode: triko perilo, sviterji, srajce, ovratniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaše in dokolenice

Za otroke in dojenčke: perilo, osobito znamke, »Tetra«, patentne nogavice, sviterji, čepice itd. Brisače, različna galanterija in kozmetika. Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami, samo dotlej, dokler traja zaloga.

A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Inserirajte v Nar. Dnevniku!

Išče se za takoj ali pozneje stanovanje

z dvema ali tremi sobami v Ljubljani. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo lista.

Pozor! Pozor!

ZIMSKI VOZNI RED

vseh železniških, poštinih in avtomobilnih prog v Sloveniji s priključitvijo na inozemske proge, z kurzno karto Slovenije v merilu 1:475.000.

Je ravnokar izšel

Vsebina:

- I. Splošni del: Cene za poštne vožnje. Železniška tarifa za prevoz potnikov in prtljage. Maksimalna tarifa za izvoške. Kolkovine Konzulat. Pošne pristojbine. Pristojbine za železniške nosače. Vazne telefonske številke.
- II. Železniški vozni redi: Direktni, spalni in jedlini vozovi. Odhod in prihod vseh potniških vlakov. Pregled vseh železniških prog.
- III. Povezani vozni redi: Pošni, avtomobilni.
- IV. Seznam postaj.
- V. Priloga: Kurzna karta Slovenije v merilu 1:475.000 z vsemi železniškimi progami in postajami, vse poštne in avtomobilne proge, vse poštne urade z označbo, če ima pošta brzojav oziroma telefon.

Dobi se v vseh knjigarnah in trafikah za ceno 8— Din.

Direktna naročila sprejema

Zvezna tiskarna in knjigarna
v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.

Potrjim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 14. t. m. ob 17^{1/2} uri naša ljubljena

Katarina Premrou roj. Konjedic

vdova

po kratki bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče mirno preminula v 74. letu starosti.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v soboto dne 16. t. m. ob 1^{1/2}16. uri popoldne iz hiše žalosti, Cigaletova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1924.

Svetoslav in Luiza Premrou
sin in snaha

Vlado, Darinka, Branko, Bogdan
vnuki.

Mestni pogrebni zavod.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

Smoking

skoraj popolnoma nov, se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Frak, telovnik, črn suknjič

skoraj novo, prodam po izvanredno nizki ceni, ker mi je postalo premahno. Naslov pove uprava lista.

Kupim

večji slovensko angleški slovar. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Slovare«.

Kupi se

večja množina vsakovrstnih steklenic od črnih — Ponudbe na upravo lista.

40-letna vdova

z dežele bi rada imela moža. Kdor izmed gospodov je prost, naj piše pod šifro »Misa«, na upravo lista.

Dražba gnoja

za čas od 1. marca do 31. decembra se vrši dne 28. februarja 1924 ob 9. uri popoldne v žrebčarni na Selu pri Ljubljani. Zdržitelj ima poleg kupnine plačati 2% za uhožni sklad, 2% tako in stroške objave v časopisih.

Cevljarji pomočnik

se sprejme takoj za vanko delo te stroke. Prednost ima kmečki delavec. Hrana in stanovanje ter plača dobra. Frane Maček, ševljarski Dolenji Logatec.

Pozor, gostilničarji!

Prvovrstno dalmatinsko vino ter dalmatinski »REFOŠKO« priporočljiv za bolnike, nudi po najnižjih cenah veletrgovina z vinom, Braša Antičević, Dolenji Logatec.

Poslji

svoj naslov in Din 15— in dobiš poštne prosto Veliki ročni spisovnik, primeren za obrtnika, trgovca, uradnika, delavca, rokodelca, vojaka in vsako gospodinjico. Vili je m P o z g a j, knjigovoznica in kartonaža, Krani.

Kupim

1 Dieselmotor ali bencinmotor HP 6—8 v dobrem stanju. Ponudbe s ceno na naslov, ki se izve pri upravi lista.

Mlad

zasebni nameščenež želi znanja s simpatično deklino z nekaj pramoženja v svrhu ženitve. Dopolni pod »Štev. 30«, poštno ležeče Ptuj.

Kompanjona-ica

s kapitalom do 25.000 Din, ki se obestuje mesečno s 80 % se sprejme. Ponudbe pod »Nujno« na upravo lista.

Podnajemnik

v veliko skladišča s pisarno v centru Ljubljane se sprejme. Naslov v upravi lista.

Inteligentna gospodična

neomadeževane preteklosti, gospodinjstvo izobražena, s popolno opremo, pozneje z večjo doto išče vsled pomanjkanja znanja boljšega uradnika 30 do 36 let starega. Oziroma se le na rešne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne. Tajnost zanjame. Ponudbe pod »Črna lasa«, na upravo lista.

Otroka

v starosti čez 1 leto, sprejemem pod ugodnimi pogoji v oskrbo. Naslov v upravi lista.

Mesto

knjigovodje, korespondenta ali slično sprejme takoj pri industrijskem ali trgovskem podjetju, vpokojen, mlad uradnik. Večleten blaginjak vešč slovanščine, srbohrvaščine, in nemščine. Reference: Ponudbe pod »Upokojenec« na Aloma Company, Ljubljana.

Pekarna

Ivan Prosenc v Mariboru, Jezdar ska ulica 5, peče izvrstno belo in črno pečivo in prevzema v peko domači kruh svačar ali zjutraj ob 7. uri.

Dve sobi

(ev. eno), elegantno mobilirani in čisti išče v lepem delu mesta mlajši zakonski par brez otrok za takoj ali s 1. marcem, samo pri boljši rodbini. Event. s prvovrstno pol ali celo penzijo. Plača posranksa stvar. Ponudbe pod »Dr. Juris« na upravo lista.

Inštruktor

za gimnazijske predmete, posebno za matematiko in latinščino, želi dobiti mesto. Inštruktor tudi za hrano. Ponudbe na upr. pod »Inštruktor«.

Pozor!

Fantič sem še mlad, oženil bi se rad, Kje dekle se dobi, »N. Dnevnik« povej mi ti. Taka, ki ima dost blage, površ se tisoč al' pa dva. Se ta predpust pošlji mi naslov, pa po veliki noči bo obema prov. Na upravo tega lista in stvar gotova je in čista

Hišne potrebščine

emalirano težko posodo znamke »Goliath« in lažje vrste, češkoslov. proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo se kupi najceneje in najbolje pri trdkri

A. Vicel,
Maribor, Glavni trg št. 5

AVTO-VOZI BREZ-BENCINA KURI-Z-OGIJEM

ZAHTEVAJ-PROSPEKTE JUGO-HAG

LJUBLJANA-BOHORJEVA-UL.-24
TEL.-560

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj.

STOEWER RECORD

Vrhunec finomehanike.

Zastopstvo Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 61/1.

Zbirka opernih in operetnih tekstov.

Izšli so sledeči zvezki:

- St. 1. Tajnost.
2. Jenufa.
3. Sevilski brivec.
4. Gorenjski slavček.
5. Mefistofeles.
6. Prodana nevesta.
7. Nižava.
8. Vrag in Katra.
9. Carostelec.
10. Janko in Metka.
11. Zapečateni.
12. Tosca.
13. Aida.

Izdala in založila
»Zvezna tiskarna in knjigarna«
v Ljubljani, Wolfova ul. 1.
Vsak zvezek stane 4 Din.